

ISSN 1857-0798

NOI

REVISTĂ PENTRU COPII ȘI ADOLESCENȚI

ULIȚA NOASTRĂ

Gabriela STROICI, 16 ani
Școala de Arte Plastice N. Moisei, Telenești

E prea târziu
să mai încerc să schimb ceva.

pag. 1-5

Iarna mă duce mereu cu gândul la bunica. Acolo, iarna parcă este mai frumoasă, chiar magică aş spune.

pag. 10-11

Chiar și acum, nu pot să fac o altă alegere decât arta. Orice profesie poate deveni o „artă” dacă se muncește din plăcere.

pag. 14-15

E poza iernilor de altădată. Cu multă zăpadă. Multă, dar întotdeauna prea puțină sub talpa săniilor noastre.

pag. 24

ianuarie
1, 2022

POETULUI NEPEREACHE

*De avem sau nu dreptate,
Eminescu să ne judece!*

Grigore VIERU

Fost-au scrise multe despre El,
Dar încerc și eu să-mi potrivesc azi versul,
Să înalt un imn de vesnicie
Pentru Marele, Eternul Eminescu!

Timpul crud nu poate să ni-l ia,
Chiar de s-a născut în vremi îndepărтate,
Este pentru noi o luminoasă stea,
Opera-i măreță n-are moarte!

N-au mai fost ca El, nici n-o să fie,
Să transpună cu atâta pasiune
Adevăr și dor în poezie,
Ca s-o dăruiască-apoi la lume.

Parcă simt în versul său duios
Cum miroase teiul, cum șoptesc izvoare,
Trec pe lângă plopii fără soț,
Somnoroase păsărele mă îndeamnă la culcare!

Nu i-a fost destinul prea milos,
N-a trăit o viață prea ușoară,
Ne-a lăsat în schimb un dar frumos,
Poezia ca o vesnică comoară!

Noi avem o sacră datorie –
Să păstrăm prin vremi, să ducem mai departe
Moștenirea ce ne-a dat-o Eminescu,
Să-i citim necontenit măiastra Carte!

Daria TABUNCIC, cl. a VII-a
LT M. Eminescu, Edineț

FLORI PENTRU POEȚI

Mircea ANDREI

NU AȘTEPTAȚI SĂ ATINGEȚI PERFEȚIUNEA

Pandemia, care se părea că ne va face mai meditativi, ne va determina să privim mai atent în interiorul nostru, trezindu-ne noi energii creatoare, se pare că, din contra, ne face mai tăcuți, mai rezervați. Sau poate, pur și simplu, e vorba de o falsă modestie, care ne reține să trimitem versurile și eseurile/prozele scurte la redacție? Nu așteptați să atingeți perfectiunea. Or, menirea laboratorului nostru de creație literară este de a vă oferi șansa creșterii de la texte uneori confuze, stângace la lucrări apreciate de cititorii revistei NOI și nu numai.

Apropo de perfectiune. Despre atingerea ei în ciuda imperfecțiunii creatorului, dar și despre ambiguitatea rostului ei ne vorbește Nichita Stănescu în poemul *Lecția despre cub*, cubul fiind o metaforă a creației: *Se ia o bucată de piatră, / se cioplește cu o daltă de sânge, / se lustruiește cu ochiul lui Homer, / se răzuiește cu raze, / până când cubul ieșe perfect. / După aceea se sărută de nenumărate ori cubul / cu gura ta, cu gura altora / și mai ales cu gura infantei. / După aceea se ia un ciocan / și brusc se fărâmă un colț de-al cubului. / Toți, dar absolut toți zice-vor: / – Ce cub perfect ar fi fost acesta / de n-ar fi avut un colț sfărâmat!*

Vă anunțăm că în a doua jumătate a acestui an, conform tradiției, va apărea cea de-a zecea ediție a florilegii poetic *Antologie NOI*, care va conține cele mai frumoase poezii, publicate în revistă pe parcursul a trei ani – din iulie 2019 până în iunie 2021. Sperăm să vă regăsiți printre autorii ei.

Daria TABUNCIC, cl. a VII-a (Edineț). Prin poezia *Poetului nepereche* reabilitezi pomirea cititorilor revistei de a scrie texte încinate lui Eminescu. Or, de regulă, acestea se limitau la versificări facile. Tu umpli de sens discursul poetic, care este cursiv și consecvent. Deși nu e lipsită de unele formulări puțin forțate, poezia ne-a impresionat mult. Felicitări!

Victoria GRIB, cl. a X-a (Edineț). Ni se pare rezistent doar începutul, care e oarecum enigmatic, reticent și, prin aceasta, transmite o emoție puternică. Mai departe deschizi prea tare paranteza, vîi cu declaratiile frontale, neacoperite artistic. Să nu uităm că poezia este incarnarea unei emoții într-un limbaj (Charles Du Bos), ceea ce presupune multă muncă la expresia artistică.

Mihaela VATAMANIUC, cl. a IX-a (Balatina, Glo-

deni).

Propunem pentru tipar doar două strofe. Cu mici intervenții. Altfel, pe alocuri, poezia ar lucea în banalitate și inconsecvență. Oricum, ar fi păcat să nu insiști.

Nica Victoria PRISACARI, cl. a VII-a (Edineț). Din poezile tale se evidențiază *Cine sunt?* E adevărat că adie puțin a narcisism. Dar cine dintre poeti nu s-a pus pe sine în centrul universului? Si în *Portret* ai, vorba ta, *scânteie de lămâie*. Poezia însă scârțâie pe la încheieturi, altfel zis conexiunile lasă de dorit. Si unele formulari. Si unele imagini. Dacă poti, revino la ea, dacă nu – identifică alte subiecte. Ele sunt presărate în jur. Numai trebuie să le poti vedea.

Liliana BUNDUCHI, cl. a VI-a (Pitușca, Călărași). De fapt, poezia și sportul au ceva asemănător – necesitatea unui efort susținut pentru obținerea performanțelor. În cazul tău, discursul poetic e prea pirpiriu pentru a reda frumusețea sportului. Operezi cu fraze patinante, locuri comune și nici acestea nu sunt „asamblate” coerent. Apoi, abordarea ta e foarte generală. Poate ar fi cazul să te oprești la o anumită disciplină sportivă. Să zicem, la aceea pe care o practici tu sau cineva dintre cunoștuții tăi. Astfel, ai avea anumite puncte de pomire afective.

Irina BARBACARU, cl. a XII-a (Chișinău). Inspirat ai deschis tema eternă a dragostei. Ne așteptăm că în continuare vei veni cu mai multe reflectii proprii. Ne-am mulțumit însă cu un cvasicomentariu – nu rău – la *Romeo și Julieta*. Așteptăm și alte eseuri.

Ana BERZAN, 14 ani (Dubăsarii Vechi, Criuleni). Ești într-o intensă fierbere creatoare. Se creează impresia că cuvintele se întrec cu gândurile – care se vor aseza mai repede pe hârtie. Drept urmare, apar confuzii și incoerențe. Propunem cititorilor eseul *Nimeni nu ne poate interzice să visăm*, cu câteva intervenții care dau cursivitate textului. Există un sentiment al cuvintelor și un eseu cu idei și observații interesante, dar la care mai trebuie să lucrezi în sensul limpezirii lui. Același neajuns îl are și poezia. Dincolo de aceste carente, remarcăm și salutăm un început bun. Succes în continuare!

Vă dorește multă inspirație

Leo BORDEIANU

E PREA TÂRZIU

E prea târziu
să mai încerc să schimb ceva.
E prea târziu
să fug de privirea ta.
Aș vrea ca chipul tău
să nu mai fie-n fața mea.
Aș vrea ca inima să-mi fie rece,
să cred că peste o zi îmi va trece.

Victoria GRIB, cl. a X-a
Edineț

CINE SUNT?

Eu sunt o floare –
De-o unică splendoare,
Eu sunt o albinuță –
În toate-s hărmicuță.
Eu sunt ca o pădure
Să nu ascund doar mure.
În mine lumea toată
În roz e colorată.

Eu sunt o pasăre albastră,
O visătoare-n clasa noastră,
Eu sunt un tril de ciocârlii,
Sunt fericită-ntr copii.
Sunt ca o lumânare-aprinsă,
În lupte nu mă dau învinsă,
Străduitoare, muncitoare,
Sunt fata mamei iubitoare.

Nica Victoria PRISACARI, cl. a VII-a
LT M. Eminescu, Edineț

TAINÉ NEREZOLVATE

noi doi ne vom pierde
în străfulgerarea purpurie a gândului
umplut de un mister al esenței
golurile
vor suna ca două clopote
tăcerile vor cuvânta
și îți va părea straniu
vei încerca să asimilezi
o materie amăruie la gust
nu vei reuși
au încercat mulți alții
cu flăcările aprinse
să cuprindă tainele umbrelor
doar eșec
totul ce au reușit:
*o materie creată din imagine
*doar presupuneri
*și niciun adevăr.

Cristian REZNIC, 18 ani
LT I. Creangă, Bălți

Cristina MIHAI, cl. a X-a
LT M. Eminescu, Edineț

DEBUT SOLO

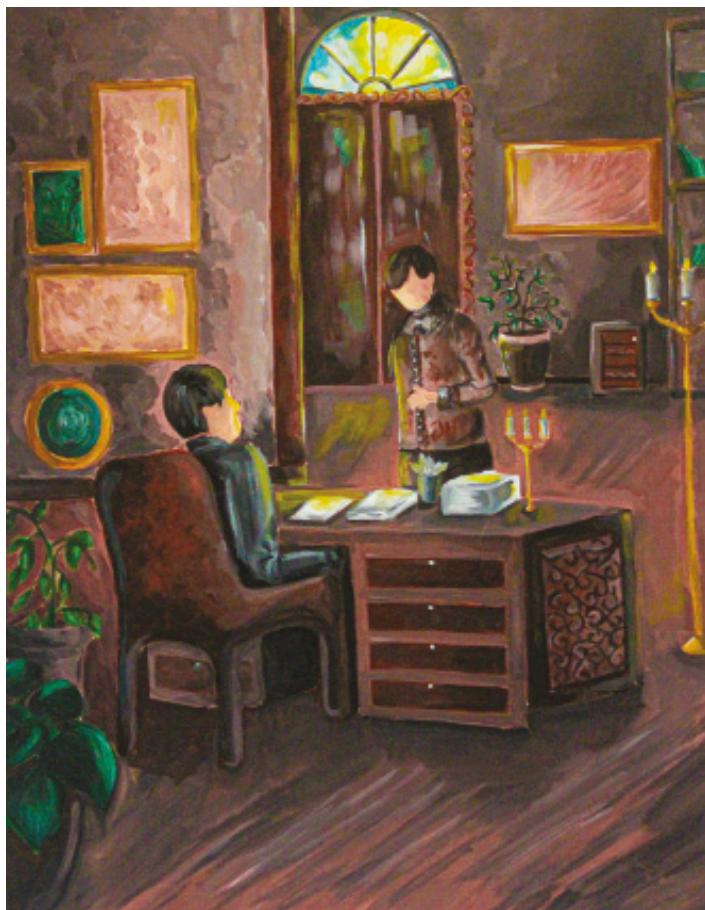
CE ESTE IUBIREA?

Iubirea este un sentiment minunat, pe care fiecare persoană îl poate simți.

Atunci când iubești cu adevărat și ești iubit, nu conțează părerea celor din jur. Iubirea presupune multe sacrificii, pe care trebuie să le faci pentru a menține o relație frumoasă, așa cum s-a întâmplat în cazul lui Romeo și al Julietei, care au trecut atâtea prăpăstii și au luptat împotriva prejudecăților sociale, a urii dintre familii, a ambicioi și a destinului. Chiar dacă finalul a fost tragic, el demonstrează dragostea puternică a lui Romeo față de Julieta, ambii sacrificându-se în momentul când află că ființa iubită nu mai este pe această lume.

Fapta lor arată iubirea adevărată și lipsa de sens a vieții în afara ei.

Irina BARBACARU, cl. a XII-a
LT Ginta Latină, Chișinău

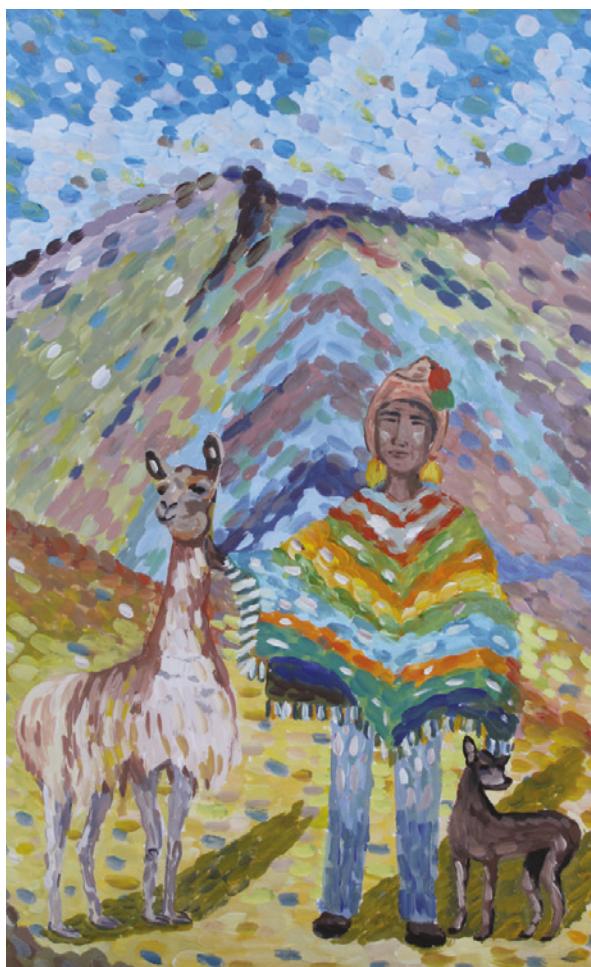
DISCUȚIE SINCERĂ

Albina LAZARIUC, 15 ani
Școala de Arte Plastice R. Cojocaru, Ungheni

NATURĂ STATICĂ CU STRUGURI

Cristina MIHAI, cl. a X-a
LT M. Eminescu, Edineț

ALTE MELEAGURI

Mihaela MUNJI, 17 ani
Școala de Arte din Cahul

NIMENI NU NE POATE INTERZICE SĂ VISĂM

Tuturor ne plac poveștile, fie că suntem copii sau oameni maturi. În ele găsim o realitate visată de noi, în care viață e mai frumoasă. Personaje fantastice, istorii magice, culori, bucurie, veselie. Visăm să trăim o viață ca în povești, unde lumea e bună, colorată și zâmbitoare.

Visurile noastre sunt povești compuse de noi. Noi suntem propriii noștri autori. Noi privim lumea ca pe o poveste, în care personajul principal suntem noi. În poveste trecem peste orice barieră, peste orice situație neplăcută. Ne străduim să fim un model bun pentru cititorii noștri. La sfârșitul fiecărui capitol desprindem cel puțin câte o lecție de viață, de care vom ține cont în următorul capitol.

Copiii sunt marii apreciatori ai poveștilor, în căror lume totul este posibil. Este extraordinar faptul că, crescând cu ele, devenind adolescenti, continuăm să credem în minuni. Lumea reală ne pare plăcătoasă. Iar povestea, basmul propriu îl decorăm exact după bunul nostru plac. Nimeni nu ne poate interzice să visăm.

Visăm basmele realității noastre!

Ana BERZAN, 14 ani
LT N. Donici, Dubăsarii Vechi, Criuleni

NOAPTE SENINĂ

Vlad CERCHINA, 9 ani
Școala de Arte Mereni, Anenii Noi

IARNĂ BLÂNDĂ

Gabriela MAHU, cl. a VII-a
LT M. Sadoveanu, Hâncești

NOI – REVISTA COPILĂRIEI ȘI ADOLESCENȚEI TALE

Dragă prietene,

Te-ai bucurat din plin de sărbătorile de iarnă alături de cei dragi. Sigur ți-au adus și niscaiva bani în punguța ta. Dacă încă nu te-ai abonat la revista *NOI*, rezervă 220 de lei pentru a face un abonament pentru următoarele 11 luni ale anului 2022.

Fiecare dintre colegii tăi merită un abonament la revista *NOI*. Îndecamnă-i să se aboneze! Ar fi bine ca în fiecare clasă să fie cel puțin un abonament la revista *NOI*.

Abonându-te la *NOI*, te asiguri cu un adevărat ghid pe tărâmul creației și al autorealizării. Poți miza pe echipa redațională, pe specialiștii asociați și pe toți cititorii care sunt gata să te asculte, să te înțeleagă și să-ți dea un sfat.

Colaborarea noastră este una deschisă – în paginile revistei poți găsi: literatură și spiritualitate, ecologie și investigații tehnice, profesii și probleme psihologice, teatru, muzică și cinema, sport și curiozități... *NOI* este revista care poate vorbi simplu despre lucruri complicate. Citește număr cu număr și viața ta va deveni mai frumoasă și mai interesantă.

Revista *NOI* apare lunar, inclusiv în vacanța mare, fără numere comasate.

Prețul unui abonament pentru 11 luni este de 220 de lei.

Indicele PM 31239.

Abonamentul la revista *NOI* poate fi perfectat la orice oficiu poștal.

OTRAVA VIEȚII

Dacă nu-ți uiți regretele, îți vei irosi viața.

Jonathan LARSON

Regretele pentru lucrurile pe care le-am făcut pot fi alinate în timp; regretele pentru lucrurile pe care nu le-am făcut nu au însă nicio consolare.

Sydney J. HARRIS

Fă-ți o regulă a vieții să nu regreti niciodată și să nu te uiți niciodată înapoi.

Katherine MANSFIELD

Regretele sunt inutile. Cu toate astea, istoria nu este decât un regret îndelungat. Totul s-ar fi putut petrece atât de diferit!

Charles DUDLEY WARNER

Poate că tot ce putem face este să sperăm și să sfârșim prin a avea regrete îndreptățite.

Arthur MILLER

Nimeni care a dat mereu ce este mai bun în el nu ajunge să regrete asta vreodată.

George HALAS

Numai în imagine poți schimba trecutul.

Fay WRAY

Este în natura umană să vrei să te întorci în timp și să repari sau să schimbi lucrurile pe care le regreti.

John GRAY

Regretul este otrava vieții.

Charlotte BRONTE

Niciun regret nu poate să reînvie o oportunitate de viață greșit folosită.

Charles DICKENS

Dacă stai răbdător într-o clipă de mânie, vei scăpa de 100 de zile de regrete în viitor.

proverb chinezesc

Ne limităm pe noi însine prin regrete, ostilitate și vină.

Brian M. HEATER

POVESTEÀ BANILOR

Când copilul tău va câştiga pri-mii bani pentru îngheţată, procedează în felul următor: Înainte de a linge îngheţata, ia-o din mâna lui şi muşcă 20 la sută din ea. În timp ce copilul va mormăi, exprimându-şi uimirea, mai muşcă 30 la sută. Apoi dă-i restul de îngheţată şi explică-i că aşa face statul cu toţi banii pe care îi câştigă fiecare cetăţean de rând. Că astfel se va întâmpla şi cu fiecare îngheţată pe care şि-o va cumpăra. Şi că mări-meia muşcăturii poate fi redusă, dacă cel care muşcă va fi apucat de mână şi i se va cere să explice de ce muşcă exact atât. Dacă fiecare părinte va proceda la fel, există speranţa ca în țară să apară o generaţie de oameni care să înțeleagă că statul nu are banii săi, că banii aparţin, exclusiv, contribuabilor. Şi că aceştii contribuabili nu numai că pot, dar şi sunt datori să

monitorizeze modul de gestionare a banilor publici de către guvernul respectiv. Aşa spunea Margaret THATCHER.

Am citit de câteva ori aceste rânduri. Vă îndem şi pe voi. La noi în țară lucrurile stau un pic altfel. Bunica mea a lucrat totă viaţa ca profesoară, acum e supărată rău pentru că are o pensie mizeră. Mama mea merge la medic la o policlinică privată, chiar dacă are asigurare medicală, nu are timp să aștepte rândurile de la polyclinica de sector. Ştiu că tatăl meu primeşte salariul în plic, pentru că altfel nu vom avea ce pune pe masă. Nu-l judec, se gândeşte la noi.

Dar mi-aş dori ca lucrurile să fie altfel.

**Paula POPESCU, 16 ani
Chişinău**

UN SUFLU RECE

**Teoctista COLĂ, cl. a X-a
Cărpineni, Hânceşti**

SEMNALE DE ALARMĂ

Noi, oamenii, obişnuim să folosim maşinile, avioanele sau alte mijloace de transport zid de zi, dar nu putem înțelege ce efect au asupra mediului. Ar trebui să încercăm să folosim transporturi alternative, nedăunătoare mediului înconjurător: maşini electrice, biciclete, trotinete, etc. Altfel contribuim la încălzirea globală. Efectele încăzirii globale asupra planetei noastre sunt tot mai evidente şi mai dramatice. Crescerea alarmantă de rapidă a temperaturilor, apariţia fenomenelor meteorologice extreme şi impactul lor devastator asupra vieţilor umane, toate conturează tot mai clar un tablou pesimist pentru starea Pământului.

Alt factor al încăzii globale este plasticul. Aceasta e peste tot – pe fundul mărilor şi oceanelor, pe malurile râurilor, în inima munţilor, în stomacul animalelor, în hrana noastră zilnică şi în aerul pe care îl respirăm. Poluarea cu plastic este unul dintre cele mai vizibile simptome ale unor sisteme vulnerabile care pun în pericol, în fiecare zi, sănătatea noastră şi a ecosistemelor în care trăim. Împreună putem să combatem acest fenomen. Dincolo de autoeducarea în spiritul unui consum responsabil şi colectarea selectivă, trebuie să găsim şi alte metode. Aceasta să devină o prioritate pentru noi şi o responsabilitate pe care să o luăm în serios.

**Ninela CEBOTARI, cl. a IX-a
Mitoc, Orhei**

SĂNIUȚĂ, CUIB DE IARNĂ

CHESTIONAR

1. Obișnuiești să mergi la săniuș?
2. Cu cine îți place să te dai cu sania?
3. Ai în localitatea sau în mahala ta un loc potrivit pentru săniuș?
4. Ai fost vreodată la săniuș la munte? Cu ce impresii ai rămas?
5. Îți amintești o întâmplare pe trecută la săniuș?
6. Ai primit vreodată o sanie cădou? Cel puțin, îți-ai dori acest lucru?
7. Cunoști pe cineva care are acasă o sanie veche, rămasă de la părinții sau bunicii săi?
8. În localitatea ta sunt copii care au sanie din lemn, făcută manual?
9. Știi care sunt beneficiile săniușului?
10. În afară de săniuș, îți place să schiezi sau să patinezi?
11. Titlul chestionarului e preluat din poezia lui Vasile Alecsandri *Sania*. Cunoști și alte creații despre sanie?
12. Dar proverbe, citate, zicători, maxime, aforisme?

FRUCTE PENTRU SĂNĂTATE

Dulci, aromate, zemoase și răcoritoare – fructele sunt cele mai râvnite delicii în orice anotimp, îndeosebi iarna. Pe deasupra, ne încarcă cu energie, ne binedispun și au grija de sănătatea noastră. Se spune că un măr pe zi ține doctorul la distanță, fapt ce este cât se poate de adevărat.

Din răspunsurile la chestionarul din nr. 10 trecut, *Un măr pe zi*, ne-am dat bine seama că și voi, cititorii noștri, sunteți prieteni cu fructele, ceea ce este îmbucurător.

4. Zilnic, consum câte două-trei fructe.
7. Am participat la sădirea unui pom alături de mama, într-o primăvară. Am sădit un cireș.
12. *Un cesto di mele* de Claude Monet; *Vas cu pâine și fructe pe masă* de Pablo Picasso.
7. Am luat parte la diferite campanii de promovare și plantare a pomilor.
8. Din câte cunosc, în localitatea noastră nu se mai păstrează soiuri vechi de fructe.
9. Împreună cu mama, culegem fructele proaspete și naturale din grădină și le punem la păstrare pentru perioada rece.

**Andreea MÎRZA, 12 ani
Cărpineni, Hâncești**

2. Fructele mele preferate sunt cele accesibile pe parcursul întregului an – merele și nucile.
3. Consumul de fructe asigură organismul cu vitamine și minerale, respectiv cu o imunitate puternică. Acestea însărcină sănătate. Nu în zadar suntem îndemnați să consumăm minimum cinci fructe și legume pe zi.
5. În trecut nu obișnuiam să-mi iau un fruct la școală, însă, din anul trecut, am început să mănânc câte un măr în timpul pauzelor.
8. Da, chiar la noi acasă avem un pom sădit de bunicul meu.
10. Sucuri, compoturi.
11. Mi-ăș dori să crească fructe specifice țării noastre, doar că în cantități mai mari.

**Teocista COLȚA, 15 ani
Cărpineni, Hâncești**

**Dumitrița CHIRIȚA, 14 ani
Ignăței, Rezina**

1. Îmi plac foarte mult fructele.
9. Toamna, toată familia noastră muncește pentru a pune la păstrare fructe pentru iarnă – le conservăm, le punem la uscat, le congelăm.
11. Åș preferă să crească în țara noastră kiwi, rodii, lâmâi, ana-nași.
1. Îmi plac fructele. Ele fac parte din regimul meu alimentar.
6. Locuind la sat, am o grădină bogată, în care cresc vișini, cireși, meri, piersici și gutui.
10. Prefer să consum și fructe uscate, pe cele din compot sau dulceață.

**Iraida FLOREA, 12 ani
Cărpineni, Hâncești**

**Daniela COȘCIUG, 15 ani
Gura Camencii, Florești**

Leo BUTNARU

S-a născut pe 5 ianuarie 1949, în comuna Negureni, raionul Telenești. Este licențiat în jurnalism și filologie al Universității din Republica Moldova (1972). A activat în presa periodică, de la redactor la redactor-șef: *Tinerimea Moldovei, Literatura și arta, Moldova*.

A debutat cu cartea de versuri *Aripă în lumină* (1976). A publicat volume de poezie, proză, eseuri, jurnale, interviuri și traduceri. Cărțile sale de poeme au fost traduse și editate în Franța, Rusia, Germania, Spania, Bulgaria, Polonia, Serbia, Azerbaidjan, Tatarstan, Ucraina.

Distins cu mai multe premii ale Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova și România; Premiul Național al Republicii Moldova (2002) ș.a.

ZARURI ÎN CEAȚĂ

Când
în plină dimineată
cohortele ajunseseră la Rubicon
apa râului
și împrejurimile
erau învăluite în ceață
încât
de întindeai mânile
nu ți-ai fi văzut unghiile,

însă Cezar aruncă totuși zăruurile
după care ordonă:

– Căutați-le!

EȘTI CHIAR CEEA CE...

Dacă stai să te gândești... (Alții cred că
se gândește mai bine în mers; dar nu contează)
nu se vede tot ceea ce se vede
oarece se tăinuiește, se cifrează

și sensurile deduse din cele văzute sunt altele
sau oarecum deosebite
posibil chiar nișel oculte
decât ale acelorași lucruri sau doar imagini
însă tăinuite, cifrate, nevăzute.

Bineînțeles, în toate, cosmosul înseamnă
stratificare de materie propriu-zisă
inclusiv de materie cenușie
văzută și intuită cum e cievea
sau doar cum pare să fie

și dacă stai să te gândești
sau faci același lucru mergând spre un scop
sau la întâmplare
tu însuți ești exact ceea ce ești
plus ceea ce doar
inexact
ți se pare

în sinteză supremă, care, din câte se știe
sau doar se presupune că aşa ar trebui să fie
ți se întâmplă în poezie
ceva ce ține de realitatea învăluită
într-o densă ceață de fantezie.

CEAȚA LONDREI

Ceața Londrei e tristă
de parcă ar fi încercat
să-l citească pe Schopenhauer.
Sau pe Cioran.
Tristă din motivul că
nu cunoaște nici germana
nici română.
și
așa
în incurabila-i tristețe
face ce știe mai bine
contopind omul cu peisajul.

INTERDEPENDENȚĂ LA ROMA

Amurg răcoros la Roma.
Reveneală emanată de pinii coconari. Dar, se
pare
e în toate și o înfrigurare din gorganele etrusce
ele însele ținute de istoria romană la răcoare.

Zeii se zgribulesc lângă turiști, să se încâlzească.
Supranaturalii tremură, dar deloc triști,
în forfota de carnaval a pacificelor legiuni străine
ce aruncă centimele râvnitei reîntoarceri în
fântâni arteziene, mai abitir în protagonista
Fontana di Trevi, în susurul ei glacial.

Sâni impetuosi ai scandinavelor (iarna –
schioare),
iar mai dinspre sud ai olandezelor, nemțoaicelor
emană și ei ceva căldură-n cetatea eternă,
ca la un final de potolire-a chindilor
tupilate sub înversunata dorință de dăinuire a
Colosseumului
cu cât a mai rămas din el, din milenaru-i stei.

În această interdependență
am și eu locul meu, gândul meu,
mergând să văd umbra prelungă a Columnei
și a căciulilor dacilor mei, sub care
e ceva mai cald, pe alocuri, în Roma și în
sângerosul destin al Europei.

CE PĂREA DEFINITIV DISPĂRUT

Prin ceață dimineții par a se vedea doar cuvintele rostite oarecum unduite ca peștișorii înotători în acvarii tulburi

unele palid-aurii, azurii, trandafirii scrise într-un alfabet necunoscut poate chiar inexistent însă care li s-ar potrivi plăsmuit ad-hoc în cosmic fantezii de lingviști anonimi cu renume – Picasso sau Dali.

Tocmai cuvintele ce se văd eminentate prin ceață ca peștișorii în acvarii sau ape lăptoase chiar când s-ar crede că nu s-ar vedea nimic demn de atenție în jur în fantezie apărând pretexts și chiar pretexts de-a povesti despre ce încă nu există în epopeile lumii ce păreau deja amânatute-ful, până la vârful de ac bobul de sare, microscopici licurici.

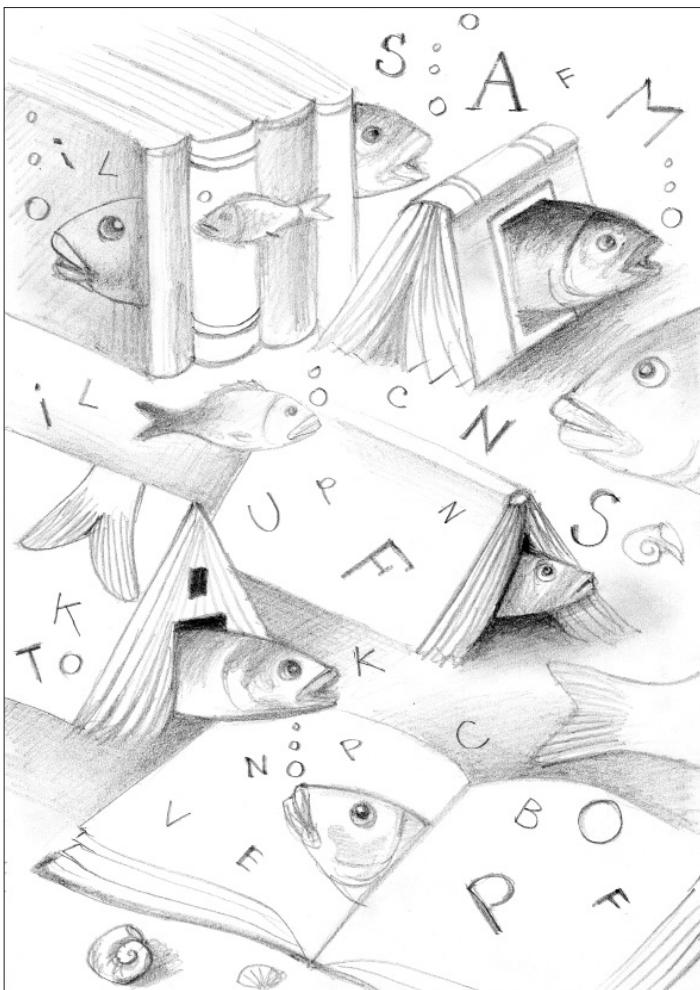
Cuvinte plutitoare ca peștișorii în acvarii prin ceață ce desfigurează, dar și reconfigurează relieful, peisajele-n provizorie decentrare și deconcertare meteo-vizuală;

ceață propice retro-fanteziei lui Esenin cu acel impresionist și impresionabil cal trandafiriu gonind, în zori, prin poezia mondială grătie și ciudatelor crătări în ea ale cvintelor în mișcare de peștișori aurii sau azurii prin acvarii și eleșteie, ca și cum păstrând ceva ce părea definitiv dispărut din memoria și din sufletul lumii.

CU CE DREPT?!

Iar în rai
regulile sunt ditamai
încât
să zicem
cel ce s-a cam suprasaturat de eternitate
poate fi întrebat franc
ba chiar cam răstătit
de să-l treacă fiori:

– Dar cu ce drept
mă rog
ai vrea dumneata să mori?!

Violeta ZABULICĂ

PREZENȚA LUI

Când deja copil mai puțin naiv
ba chiar cu primele poeme scrise (e drept,
oarecăt naivă și ele,
însă de o cu totul altă naivitate –
evident în scădere
și mult mai artistică
pe alocuri chiar filosofică
se părea
față de cea de până la ea);

deci la acea etapă,
să zic aşa,
într-o seară
Când am tot căutat cu ochii de jur-împrejur
ceva foarte important
și se părea că nu găsesc
intuiția mi s-a luminat
iar glasul interior mi-a sus
absolut tainic:
– Nu-ți face griji,
El e mereu în preajma ta.
Pur și simplu îngerul păzitor
nu lasă umbră.

IARNA ARE UN MISTER APARTE

*N*u știu cât de mult vă place vouă iarna, dar eu încerc să găsesc ceva frumos în fiecare anotimp: îmi place zăpada, îmi place să aud scârțâitul ei sub tălpile cizmelor, îmi plac oamenii de zăpadă, ador să stau lângă sobă... Vouă de ce vă place iarna? Cum vă împăcați cu frigul și zăpada? Sunteți fanii iernii sau așteptați să vină vara cât mai repede? Ati și răspuns în gând? În orice caz, vă invităm să vedeti și destăinuirile cititorilor bibliotecii din Cuhnești, Glodeni.

Daria DODU, cl. a VI-a: Toate anotimpurile sunt frumoase în felul lor. Iarna îmi place pentru că are cele mai multe și mai frumoase sărbători. Cu frigul nu mă împac prea bine: trebuie să ne îmbrăcăm cu haine groase și să ne punem încălțări călduroase, gerul pișcă nemilos de obraji. Dar îmi place mult zăpada, în jur totul este alb și curat. Pe lângă omuleții de zăpadă pe care îi fac împreună cu fratele meu, mai fac îngerași în zăpadă. Iarna ne mai oferă posibilitatea să zburăm cu săniutele la vale. După atâtă farmec alb, aștepț cu nerăbdare vara, pentru că avem cea mai mare vacanță!

Andreea POPOVICI, cl. a VIII-a: Iarna este anotimpul meu preferat, care are un mister aparte. Ador

când totul e alb, iar fulgii de nea dansează împreună cu vântul.

Sabina CECHINA, cl. a VII-a: Sunt o fană desăvârșită a iernii. Îmi place să admir cum ninge afară cu fulgi mari și pufoși sau cu steluțe mici. și cât de distractiv e la derdeluș.

Iana POGOR, cl. a VII-a: Ador gerul obraznic care te pișcă, dar care este și un mare sculptor. Nu cred că există un artist mai desăvârșit pentru a zugrăvi flori de gheăță pe geam. E atât de frumos când ninge neîncetat peste satul meu.

Delicia BETIŞOR, cl. a VI-a: Chiar dacă nu este anotimpul meu preferat, este unul fermecător. Iarna ne reunește și ne umple sufletul cu prospețime pentru un an întreg.

Natalia CRUCEANU, cl. a VII-a: Iarna citesc mult, mă bucur de tot ce-i în jur. Deși frigul îmi aduce uneori și tristețe.

Angela AIVAZOV, cl. a V-a: Iarna mă duce mereu cu gândul la bunica. Acolo iarna parcă este mai frumoasă, chiar magică, aş spune. Pe plită forfotește dobleacul, se aud lemnale troșnind în sobă, iar bunica împletește ciorapi din lână – are grija de toți nepoții. Apoi istorioarele ei din tinerețe, povestite cu vocea ei blândă mă duc în altă lume... Pe geam se vede cum ninge lin și domol. Niciun om pe drum. Grivei e zgribuit de frig. Simt magia din poveste!

Pentru NOI – Ana BRADU
Cuhnești, Glodeni

DACĂ M-AŞ COMPARA CU CINEVA...

*M*ereu în lume există cineva mai bun și, dimpotrivă, cineva mai rău decât noi. În viața de zi cu zi este dificil să nu te compari cu semenii tăi. În primul rând, pentru că așa suntem învățați de mici și, în al doilea rând, pentru că suntem ființe umane.

Am întrebat câțiva dintre elevii de la Gimnaziul din Răciula, Călărași, dacă obișnuiesc să se compare cu cineva și dacă îi ajută acest lucru.

Veronica NICOV, cl. a IX-a: Nu mă compar cu nimeni, deoarece vreau să fiu și să mă port așa cum îmi este firea. Prioritate au scopurile și opiniile mele. Sunt o persoană ambicioasă, lucrez pentru a-mi dezvolta intelectul și depun efort pentru a obține ce mi-am propus. Dacă m-aș compara cu cineva, cred că acest lucru m-ar împiedica să-mi ating scopurile.

Tatiana MORARI, cl. a VIII-a: Obișnuiesc să mă compar cu elevii buni la carte. Îmi place concurența și încerc să fiu eu prima în toate, să îi depășesc. Aceasta mă ajută să muncesc mai mult și să fiu mai încrezătoare. Chiar și cu cei care îmi fac un rău mă compar. Mă gândesc, oare fac și eu astfel de

greșeli, oare eu sunt ascultătoare?

Ecaterina TCACI, cl. a IX-a: Deși credem că a ne compara cu alții ne avantajează, lucrurile nu stau chiar așa. Când vedem că altcineva se bucură de succese, tindem să credem că nu suntem suficient de buni. Compararea ne distrugă încrederea și stima de sine și ne face nefericiti. Si, nu în ultimul rând, ne împiedică să evoluăm.

Liuba BIRCA, cl. a VII-a: Sigur că este foarte util să-i observăm și să-i analizăm pe cei din jur. Însă doar atât, nimic mai mult. Știu că uneori pare că nu este nicio diferență între a-i observa pe ceilalți și a te compara cu ei. Poate că la suprafață nu este niciuna, însă impactul asupra psihicului este unul cu totul diferit.

Maia COCIUG, cl. a VII-a: Cu toții avem trăsături comune – două mâini, două picioare, o inimă etc. Dar, cu siguranță, fiecare dintre noi are ceva ce-l face unic. Nu cred că există om în lumea asta care să nu se compare cu cineva.

Olesea VACARCIUC, cl. a VIII-a: Cel mai rezonabil este să te compari cu tine însuți. Cum ești astăzi față de cum erai ieri. Gândește-te cum ai evoluat, cum ai progresat. Să te compari cu altcineva nu are sens și chiar te poate afecta.

Pentru NOI – Valeria PRODAN
Răciula, Călărași

DOVADA SUPREMĂ A INTELIGENȚEI

*N*icio calitate nu este mai valoroasă la un om decât bunul-simț! Bunul-simț mie mi se pare suprema dovadă de inteligență. Simțul măsurii..., spunea Ileana Vulpescu. Elevii de la GM Efim Josanu din Ciulucani, cititori activi ai bibliotecii publice Ciulucani, Telenești, ne-au spus ce înseamnă să ai bun-simț și cât de important este acest lucru în ziua de azi.

Maxim SÎRGHI, cl. a VIII-a: Să ai bunul-simț înseamnă să ai rușine și respect față de persoanele care te înconjoară, să roșești atunci când faci lucruri necuvioase. Această calitate se formează încă din primii ani de viață și ar trebui să dăm dovadă de bun-simț până la capătul vieții.

Vlad STAVILĂ, cl. a VIII-a: Ai bun-simț atunci când nu ești indiferent față de oamenii din jur. O persoană cu bun-simț ajută atunci când poate, cere atunci când are nevoie de ceva, îi respectă pe cei mici și pe cei mari. Toți ar trebui să avem această calitate, pentru a trăi în armonie, dar, cu părere de rău, ea ne lipsește tot mai mult.

Nicoleta UNGUREANU, cl. a VIII-a: Este o calitate fără de care lumea ar putezi. Nu trebuie să ieși din curtea ta, dacă nu ai bunul-simț. Altfel se poate întâmpla ca în proverbul: Un măr putred le strică și pe cele bune.

Vlad DÎNGA, cl. a VIII-a: Este ceva necesar și frumos. E frumos să ai răbdare; e frumos să fii înțelegător; e frumos să oferi fără a cere ceva în schimb. Probabil, toate acestea sunt deosebite, pentru că sunt rare.

Daniel TRICOLICI, cl. a VIII-a: Să ai bun-simț înseamnă să înțelegi că toți au aceleași drepturi și merită respect; înseamnă să oferi fără să așteptă o recompensă; înseamnă să te gândești la binele celorlalți încante de binele tău. Chiar dacă puțini au această calitate, să fim măcar noi cei care urmăram acest gol al societății!

Dmitrie GOROBIVSCHII, cl. a VIII-a: În ziua de azi, să ai bun-simț înseamnă să-i respectă pe cei din

treză un mediu curat, este gata oricând să te ajute. Societatea are mare nevoie de astfel de oameni.

GLUMĂ NEAȘTEPTATĂ

Valerie TUDOR

jurul tău, indiferent de rasă, religie, cultură. Chiar și față de dușman trebuie să ai noimă. Oamenilor le lipsește bunul-simț, pentru că nu mai au frică de Dumnezeu, nu mai au dragoste pentru aproapele lor și crește în ei tot mai mult egoismul.

Elena MACARI, cl. a VIII-a: Ca să creștem o generație sănătoasă, trebuie să fim politicoși și cinstiți și să dăm dovadă că avem șapte ani de-acasă, pentru că bunul-simț se învăță în familie.

Andreea PRAŞCĂ, cl. a VII-a: Este ușor să recunoști un om cu bun-simț. El salută întotdeauna, vorbește respectuos, este tolerant și îngăduitor cu cei din jur, păs-

Victoria TODERICĂ, cl. a VII-a: Bunul-simț poate să pornească mai întâi de la felul cum gândești. Dacă gândurile tale sunt curate, atunci și faptele tale vor fi la fel.

Alexandrina CÎRJA, cl. a VII-a: Este foarte important să ai decentă, pentru că doar aşa va exista înțelegere între oameni. Trebuie să ne respectăm opinile, să nu-l judecăm pe cel de lângă noi. Nu trebuie neapărat să te învețe cineva. Aceste lucruri se simt, dacă știi să-ți ascultă inima și cugetul.

Pentru **NOI** – Iuliana BUNU
Ciulucani, Telenești

VENI, VIDI, VICI

ETAPA a IV-a:

I. Din sirul propus, selectează doar prepozițiile care sunt utilizate cu dativ: *în, pe, asupra, grație, contra, datorită, împotriva, din cauza, contrar, conform, potrivit, în vederea, înaintea, împrejurul*. Plasează-le în contexte.

II. Identifică greșelile de exprimare și tipul lor, rescrie enunțurile corectate:

a. Când șeful l-a chemat la covor în cabinetul său, subalternul parcă a luat apă în gură.

b. Ion lucrează asupra unui articol științific, în care reflectă ascendența tinerelor talente.

c. Mie nu mi se poate acest preparat, de aceea am să rog medicul să-mi pună o injecție și o picurătoare.

d. Tu de ce nu suni? Îi sun imediat.

III. Scrie familia lexicală a cuvântului *cunoaștere*.

IV. Se dă fragmentul: *Știi tu, dragă Pinocchio, pentru ce a fost făcută școala?... La școală înveți câte puțin viață*. Identifică titlul și autorul textului. Redactează un minieseu în 5-8 enunțuri în care să reflectezi ce rol are pentru tine școala.

Așteptăm cu drag răspunsurile voastre, în scris, în decurs de 20 de zile de la apariția revistei.

Răspunsurile corecte la etapa I:

I. Călugărită; item (lat.) adv/ item (engl.) s.; capsulă; consolă; consternă; exuberanță; studiu; seism; savarină.

II. Text – textual, textier, textualitate, textolog, textologie, textualism, textulet, intertext, intertextualitate, intertextual, context; contextual, contextualitate, arhi-text, hipertext, hipertextualitate, subtext, pretext, textulet.

III. Au fost acceptate toate variantele care au corespuns specificului de răspândire teritorială acceptată în această etapă.

IV. Maria NINICU, Orhei: Începutul: Mi-a cumpărat mama de curând o carte, nu prea mă grăbeam să-o citesc. Coperta era destul de seacă, titlul nu prea mă atrăgea. Până într-o zi... când eram extrem de plătită și m-am decis să îi duc o sansă acestei cărți.

Finalul: M-am trezit... Am realizat că o carte nu trebuie să o judeci după copertă. A fost o experiență fantastică citirea acestei cărți.

Experiența proprie de lectură. Era o zi plătită în care toți stăteam în carantină. Prietena mea, ca de obicei, îmi povestea despre cărți și despre ce a mai citit. Fiind sătulă până peste cap să o ascult, nu înțelegeam de ce preferă aşa de mult să citească și ce găsește interesant în acele cărți. Gândindu-mă că teva zile la acea discuție impresionantă, am decis să eu să-mi iau o carte... Titlul mă atrăgea, coperta era destul de interesantă... am început să o citesc. S-a dovedit că o carte captivantă, cu o poveste fabuloasă.

De atunci citesc destul de des și printre cărți îmi găsesc liniștea, eul personal.

Punctajul acumulat de participanți la etapa I:

36 de puncte au acumulat: Nadina URSU (8,9,10,9), Lozova, Strășeni; Nicoleta LAPTEACRU (10,6,10,10), Rădenii Vechi, Ungheni; Adriela BIVOL (10,7,10,9), Bardar, Ialoveni;

35 de puncte: Ana PLUGARU (10,8,9,8), Bardar, Ialoveni;

34 de puncte: Diana PLUGARU (9,7,9,9), Bardar, Ialoveni;

33 de puncte: Gheorghe DARIU (7,7,10,9), Bardar, Ialoveni; Alexandra COTUNĂ (9,6,9,9), Orhei;

32 de puncte: Maria NINICU (8,6;9;9), Orhei;

30 de puncte: Dumitrița CHIRIȚĂ (9;4;8;9), Ignătei, Rezina;

29 de puncte: Stela RĂULEȚ (6,7,8,8), Corjova, Criuleni; Zarina BUTCU (10,2,8,9), Pepeni, Sângerei; Maria-Paula BELTEI (8,6,7,8), Edineț;

26 de puncte: Tatiana MORARI (8,3,8,7), Răciula, Călărași;

24 de puncte: Teoctista COLȚA (7,0,9,8), Cărpineni, Hâncești; Daniel CIUBOTARU (8,7,5,4), Edineț; Iuliana REZAN (5,5,8,6), Lozova, Strășeni;

23 de puncte: Alexandru CIORICI (7,4,6,6), Boldești, Nisporeni; Mihaela CODREAN, Edineț (7,5,4,7);

22 de puncte: Daniela ROBU (6,9,7,0), Lozova, Strășeni.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat minimum 22 de puncte. La bilanțul general însă, vom ține cont de punctajul tuturor participanților. Mai aveți încă cinci etape, în care vă puteți lua revanșă, în special, cei care consideră că nu merită să participe. Multă inspirație și perseverență!

Rubrică susținută de Tudor CASTRAVET, doctor în științe, conferențiar universitar

SOL LUCET OMNIBUS

ETAPA a IV-a:

1. Pe lângă creșterea numărului populației, cererea tot mai mare de energie electrică se datorează dezvoltării economice a țărilor: de exemplu, o creștere de 1% a PIB necesită o creștere a consumului de energie, în medie, cu 0,6%. Din toată energia consumată în lume, doar 15% revine energiei electrice, deși tocmai 38% din resursele de energie primară sunt utilizate pentru a produce această cantitate. Din punctul vostru de vedere, care sunt căile de soluționare a problemei energetice? Ar putea sursele neтрадиционнă de energie contribui la soluționarea acestieia?

2. Planeta noastră este reprezentată de un număr mare de specii de floră și faună, care sunt distribuite în diferite zone naturale. Totalitatea speciilor care se află în prezent pe Pământ s-a format de-a lungul a patru miliarde de ani. Cu toate acestea, una dintre problemele globale de mediu din timpul nostru este declinul biodiversității. Diversitatea biologică a diferitelor forme de viață – animale, plante și microorganisme – este valoroasă prin faptul că are o semnificație genetică și economică, științifică și culturală, socială și recreativă și, cel mai important lucru – semnificație ecologică. După părerea voastră, poate fi numită „extincție în masă” reducerea actuală a numărului de specii? Argumentați.

3. Poluarea fonică și luminoasă sunt fenomene legate de marile aglomerări umane. În ce mod influențează aceste două forme de poluare oamenii și ecosistemele naturale?

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Răspunsurile corecte la etapa I:

1. Poluarea termică este una dintre problemele energiei nucleare. Potrivit majorității expertilor, centralele nucleare emit mai multă căldură în mediu decât CTE de capacitate comparabilă. A doua problemă nu mai puțin importantă este eliminarea deșeurilor nucleare. Acest proces este costisitor și nu este ecologic.

Principalele avantaje ale energiei nucleare sunt rentabilitatea finală ridicată și absența emisiilor de produse de ardere în atmosferă. Utilizarea combusti-

bilului nuclear în producerea de energie nu necesită oxigen. Stabilitatea este importantă în sectorul energetic și, deoarece rezervele dovedite de uraniu nu fluctuează la fel de frecvent ca petrolul, gazul sau cărbunele, energetică nucleară rămâne o opțiune energetică destul de stabilă. Este, de asemenea, o sursă de încredere, deoarece centralele nucleare funcționează, de obicei, continuu pentru o perioadă lungă.

2. Poluarea chimică este înțeleasă ca pătrunderea unor substanțe și compuși în apă, care, în mod normal, nu ar trebui să se afle în ea. Acest tip de poluare poate apărea și din motive naturale, de exemplu, ca urmare a activității vulcanice, fumul sulfuric se dizolvă în apă, crescând aciditatea biosferei. Apariția compușilor toxici în apă are loc, de obicei, din cauza activităților în industrie, transporturi, minerit etc. Până în prezent, multe întreprinderi deversează deșeuri lichide și ape industriale uzate în rezervoare de apă. Gazele de eșapament, care reacționează cu vaporii de apă, se depun și ajung, în cele din urmă, în lacuri, râuri și apoi în mări.

Poluarea biologică a biosferei este, de obicei, asociată cu apariția microbilor patogeni, ciuperci sau alge în apă. De asemenea, poluarea de acest fel poate apărea atât din motive naturale, cât și ca urmare a activității umane (impact antropic). De exemplu, nutrientii și îngrășămintele dizolvate care sunt spălate de pe câmpuri reprezintă o cauză comună a contaminării biologice. Acest lucru duce la o înmulțire asemănătoare unei avalanșe a algelor mici, „înflorirea” apelor. De asemenea, apariția unor specii invazive de animale marine care distrug ecosistemul existent este denumită și poluare biologică.

Poluarea fizică este înțeleasă ca mai multe tipuri de efecte nocive: poluarea cu particule minerale suspendate în apă, care fac apă opacă și interferează cu fotosinteza algelor, poluarea termică – apare din deversarea apei tehnice de la centralele termoelectrice, precum și ca apă de răcire din circuitul extern al centralelor nucleare în rezervoare. Contaminarea prin radiații – cea mai periculoasă, deoarece duce atât la boli și mutații la animale și plante, cât și la acumularea de izotopi radioactivi în acestea, care intră ulterior în corpul animalelor terestre care se hrănesc cu pești sau alge.

3. Solul asigură producția a 95% din toate produsele alimentare. Degradarea solului are ca rezultat pierderea productivității acestuia. Astfel, omenirea este lipsită de mijloacele de producere a alimentelor.

Continuare în pag. 24

NU POT SĂ FAC O ALTĂ ALEGERE DECÂT ARTA

DE VORBĂ CU DUMITRU BOLBOCEANU, PREȘEDINTELE UNIUNII
ARTIȘTILOR PLASTICI DIN REPUBLICA MOLDOVA

D-a născut pe 8 iulie 1960, în satul Colicăuți, Edineț. A absolvit Școala Republicană de Arte Plastice I. Repin (1979) și Universitatea Pedagogică de Stat I. Creangă (1986). A fost lector la Catedra de Arte Plastice a Institutului de Arte (1986-1987), profesor la Școala de Pictură pentru Copii A. Șciusev (1988-1997). În anul 1991, a devenit membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova, al cărei președinte este în prezent.

Este autor a multe lucrări apreciate de critici și de public, printre care: *Planare, Câmpie în toamnă, Deșteptare, Noiembrile, Marginea de sat, Lumini în adâncime* etc. Ele sunt expuse în colecția Muzeului Național de Artă, colecția Galeriei C. Brâncuși, colecția Uniunii Artiștilor Plastici, precum și în colecții private din Belgia, Franța, Germania, România, Olanda, Portugalia și SUA. S-a învrednicit de un sir de distincții prestigioase, printre care Premiul UAP, România (2012).

— Domnule Dumitru Bolboceanu, de unde vi se trage dragostea pentru pictură?

— Mai întâi a fost o atracție pentru desen, așa cum la școală studiam arta plastică conform programei de învățământ. Totuși, dragostea pentru pictură a apărut mai târziu, pe la vîrstă de 15-16 ani, fiind student la Școala Republicană de Arte Plastice I. Repin.

— Vă mai amintiți care a fost prima lucrare semnată de dvs.?

— Desigur. Este vorba de o natură statică, prima lucrare din creația mea, în afara celor de studiu. Am semnat-o cu mare emoție. Ea a și fost expusă în cadrul Expoziției Republicane de Artă a tinerilor plasticieni.

— Ce vă place să așterneți cel mai mult pe pânză?

— În procesul de creație temele abordate sunt diverse: peisaje, natură statică, compoziții abstracte și figurative. Momentan, sunt preocupat mai mult de prezența figurii umane în tablou.

— Aveți niște lucrări la care țineți într-un mod special?

Din arhiva personală

— Am realizat un sir de lucrări reușite, care au fost premiate în cadrul unor concursuri de artă plastică contemporană. Totuși, îmi plac îndeosebi compozițiile ce țin de o temă care îmi oferă posibilitatea de a crea un ciclu întreg de lucrări.

— De-a lungul anilor, de câte ori au fost expuse lucrările dvs.?

— Îmi vine greu să dau o cifră exactă. Cred că în cei 35 de ani de activitate artistică am trecut mult peste o sută de participări la diferite expoziții de artă plastică organizate atât în țară, cât și în străinătate.

— Sunteți Președintele Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. Care este menirea acestei instituții?

— Uniunea Artiștilor Plastici din Republica Moldova este o asociație obștească de artiști profesioniști, creatori în domeniul artelor plastice: pictură, sculptură, grafică, artă decorativă, scenografie, critică și istorie a artei.

Scopul asociației este dezvoltarea și propagarea creației artistice. În acest sens UAP organizează diferite expoziții, saloane și galerii de artă, tabere de creație, concursuri și simpozioane, precum și alte activități specifice pentru a sprijini, a stimula și a promova artiștii plastici.

— Există o colaborare între artiștii plastici din țara noastră și cei din afară ei?

— Cel mai strâns colaborăm cu artiștii din România, care au plăcerea de a-și expune lucrările în cadrul diferitelor proiecte culturale organizate la noi. Dar, de fapt, la Saloanele Moldovei, Bienala de Gravură, Bienala Internațională de Pictură 2021 au participat artiști plastici din 35 de țări ale lumii.

Apoi, artiștii noștri din diasporă sunt mereu prezenți în expozițiile organizate cîci, ceea ce este foarte imbecurător.

— Sunteți discipolul profesorilor Valeriu Pușcaș și Igor Vieru...

— Am avut un mare noroc să-i am în calitate de profesori pe acești mari artiști plastici. Le sunt recunoscător

pentru faptul că mi-au dat primele cunoștințe despre pictură, dar și pentru că mi-au insuflat dragostea pentru artă.

— L-ați cunoscut pe regretatul pictor Andrei Sârbu?

— Am fost și prieteni, și vecini cu atelierele de creație. Ne înțelegeam foarte bine. Andrei a fost pictorul care ne-a oferit o altă concepție, o altă viziune a limbajului plastic. Fondator și membru al Grupului Zece, Andrei Sârbu rămâne și fi unul dintre cei mai talentați pictori basarabeni.

— Fratele dvs., ilustrul ceramist Vlad Bolboceanu, v-a influențat cumva decizia de a merge la studii la Școala de Arte Plastice *I. Repin*?

— În școală, Vlad era foarte bun la chimie și la matematică, premiant la diferite concursuri raionale. Se credea că va face o carieră în acest domeniu. Mare a fost dezamăgirea pentru părinti și profesori atunci când el a hotărât să meargă la Colegiul de Arte Plastice.

În cazul meu, a fost mai simplu, părintii deja erau pregătiți moral și nu m-au contrazis când le-am declarat că voi merge, ca și Vlad, să studiez pictura la Chișinău.

— Dacă nu devineai pictor, ce ați fi fost astăzi?

— Nu știu. Chiar și acum nu pot să fac o altă alegere decât arta. Orice profesie poate deveni o „artă” dacă se muncește din plăcere.

— Cum credeți, care este vârsta perfectă pentru a te iniția în pictură?

— Dacă e să vorbim de pictura profesionistă, atunci e nevoie de timp îndelungat și ar fi bine să se înceapă din copilărie, de la vârsta de 10-12 ani. Bineînteles, nu te poți descurca singur. E nevoie de ajutorul unui profesor cu studii în domeniul artelor plastice.

— Cum priviți la generația pictorilor tineri autohtonii, la viziunile lor?

— Se anunță o generație de artiști foarte bună, bine pregătiți. Tinerii mereu au fost descoperitori de noi și complexe modalități de exprimare plastică. Ei se implică activ în proiectele culturale organizate de asociația noastră. Avem și o expoziție-concurs de artă plastică, la care participă numai tinerii plasticieni.

Uniunea Artiștilor Plastici din RM permanent susține tineretul creator, contribuie la dezvoltarea spiritului competitiv și creșterea nivelului profesional în artă contemporană.

— Credeti că se acordă atenția cuvenită copiilor și adolescentilor de azi, care sunt îndrăgostiți de artă plastică?

— Sistemul nostru de învățământ artistic este foarte

bun și bine structurat. Avem școli de artă în toate raioanele, avem colegii și instituții de învățământ superior în domeniul artelor plastice.

UAP a susținut mereu elevii și studenții în procesul de studii, oferindu-le diferite premii și diplome de merit. În acest scop, la Centrul Expozițional *C. Brâncuși* cu fost organizate diferite expoziții aniversare și jubiliare ale școlilor și instituțiilor de învățământ artistic.

— Veniți dintr-un sat frumos din nordul Moldovei. Ce vă leagă de acele locuri?

— Am numai amintiri plăcute... amintiri care și-au lăsat amprenta și în creația mea.

Colicăuți este un sat cu locuri foarte pitorești, centrat de apele râului Draghiștea, prezente foarte des în lucrările mele.

— Cunoaștem că soția dvs., inconfundabilă interpretă de muzică populară Zinaida Bolboceanu, a studiat și ea pictura, dar până la urmă s-a dedicat cântecului popular...

— Zinaida și-a început cariera artistică mai întâi cu arta plastică. A absolvit Colegiul de Arte Plastice *I. Repin* și chiar a activat un timp în calitate de profesor de pictură la Școala de Arte pentru Copii din orașul Briceni. Dar visul ei a fost de a cânta – un vis care a devenit realitate mai târziu, după absolvirea Facultății de Canto Popular a Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

— Copiii dvs. merg pe urmele tăiei sau ale maiei?

— Cei trei fii ai noștri au moștenit câte ceva din talentele noastre, dar le dezvoltă în alte domenii.

— Cum a fost anul 2021 pentru dvs. în plan profesional și ce așteptări aveți de la anul care vine?

— Anul 2021 a fost un an bun, chiar dacă s-a muncit poate mai greu din cauza restricțiilor provocate de situația pandemică. Am finalizat mai multe lucrări, am reușit să participe la două concursuri de artă plastică contemporană: Saloanele Moldovei și Bienala Internațională de Pictură. Desigur, îmi doresc ca anul în care tocmai am pășit să fie mai bun pentru toată lumea.

— Vă rugăm să veniți cu un mesaj pentru cititorii revistei *NOI* și, în special, pentru cei pasionați de artele plastice.

— Pentru că suntem la început de an, le urez tuturor cititorilor revistei *NOI* succese în activitatea lor și multe bucurii. Iar pasionaților de artă plastică le doresc multă inspirație. La mulți ani!

RUGĂCIUNE LA ÎNCEPUT DE AN

Sărbătoarea Nașterii Domnului o asociem, de regulă, cu colindatul, cu bradul frumos și cu mesele bogate. Dar să nu uităm că nota culminantă a acestui praznic este rugăciunea. În primul rând, rugăciunile care se rostesc la biserică. Or, după cum afirmă Sfântul Ciprian al Cartaginei: Cine nu are Biserica drept mamă, acela nu-L are nici pe Dumnezeu drept Tată și în afara Bisericii nu există mântuire.

De fapt, și colindele pe care noi le cântăm nu sunt altceva decât niște rugăciuni. Prin ele vestim Nașterea Mântuitorului lumii.

Importante sunt și rugăciunile rostită în sânul familiei.

Vă propunem în continuare o rugăciune care se citește la început de an, pe care ar fi păcat să o neglijăm:

Stăpâne, Doamne, Dumnezeul nostru, izvorul Vieții și al nemuririi, Făcătorul și toată făptura văzută și nevăzută, Care ai pus vremurile și anii întru a Ta stăpânire și îndreptezi toate cu economia Ta cea crească și întru tot bună, mulțumim ţie pentru îndurările minunate pe care le-ai făcut asupra noastră în toată vremea trecută și vieții noastre și Te rugăm întru tot, îndură-te, Doamne: binecuvântează cununa anului ce a sosit cu bunătatea Ta.

Dăruiește de sus bunătățile Tale la tot poporul Tău: sănătate și mântuire și întru toate bună sporire. Sfântă Biserica Ta, țara noastră și toate orașele și satele izbăvește-le de toată reaua întâmplare, dăruindu-le pace fără tulburare. Ca să ne învrednicim totdeauna și aduce ţie mulțumire, Părintelui celui fără de început, împreună și Unuia Născut Fiului Tău și Preasfântului și de viață făcătorului Tău Duh, lui Dumnezeu celui slăvit întru o ființă, și a cânta Preaslăvitul Tău nume: slavă ţie, Binefăcătorul nostru, în vecii vecilor. Amin.

CALENDAR CREȘTIN-ORTODOX FEBRUARIE

- 12 Soborul Sfinților Trei Ierarhi. Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur.
- 13 Duminica Vameșului și a Fariseului.
- 15 ÎNTÂMPINAREA DOMNULUI.
- 20 Duminica Fiului Risipitor.
- 27 Duminica lăsatului sec de carne. Sfântul Chiril, cel întocmai cu Apostolii.

COMANDA ÎNTÂRZIE

Iată-ne cunjui și în acest an, și în această lună și sărbătorilor în care unii dintre noi mergem în vizită la rude sau prieteni ori suntem vizitați de cei dragi sufletului nostru, alții preferă să stea acasă și să petreacă în sănul familiei, alții aleg să viziteze localuri și să se distreze în restaurante și cafenelelor lor preferate. Dacă ai ales ultima variantă, ești obligat să deschizi o carte de bune maniere și să te informezi cum ar fi corect să te comporti în restaurant, iar dacă nu ai o astfel de sursă, te vom ajuta noi să află cele mai importante reguli de etică, atunci când vei alege această opțiune.

Dacă ești în cuplu sau în gașcă, să știi că primul în restaurant intră bărbatul, care va ține ușa pentru a intra și femeia, iar la garderobă, la fel, acesta este cel care lasă primul haină, apoi ajută și doamna să și-o scoată. și așa cum femeile au aproape întotdeauna prioritate, ele trebuie să se așeze primele la masă și nu oriunde. Dacă mesele din restaurant au scaune și banchete, doamnele iau loc pe banchete, iar domnii pe scaun, în cazul în care sunt doar scaune, atunci bărbatul ajută femeia să se așeze, trăgând un pic scaunul ei. E necesar să mai știi, dragă cititorule, că bărbății se vor aseza cu spatele la sală sau în partea mesei în care circulația e mai intensă, pentru a crea confort și bună dispoziție doamnei.

Odată așezată la masă, așteptați cuminti să vină chelnerul, nu îl strigați nici când ați sosit, nici când vreți să vi se aducă nota de plată. Dacă acesta întârzie să vină, faceți un semn manierat cu mâna sau dați puțin din cap și o să vedeti că veți fi înțeleși pe loc. Comanda o face numai bărbatul, după ce a oferit întâi lista partenerei sale și a consultat-o asupra preferințelor sale, iar dacă aceasta e una cu surpize neplăcute, nu strigați la chelner și nu faceți mare gălăgie în restaurant.

Pur și simplu, manierat și calm, îi explicăți șefului de sală sau patronului cele întâmplate. Atunci când a venit timpul să cereți nota de plată, nu faceți mimici dacă trebuie să achitați prea mult și nici nu începeți să adunați bani de la cei care v-au însoțit. Unul achită, apoi vă lămurîți între voi.

Alexandru DIMITROV

— Aici, repede!

— Bill! Bill!

Basil driblease în lungul terenului, și Brick Wales, liber, striga la el.

— Aici! Lee! Hei! Lee-y!

„Lee-y!”

Basil se înroși și dădu o pasă proastă. Fusese strigat după reclă. Era un substitut slab, dar era ceva mai mult decât golicu-nea seacă și numelui său de familiile sau vreun cuvânt batjocitor. Brick Wales continuă să joace, fără să-și dea seama că făcuse ceva anume, că astfel contribuise la un eveniment prin care un alt băiat era salvat și n-avea să mai îngroașe rândurile celor aciți, egoiști, neurastenici și nefericiti. Nu ne este nouă dat

, „Lee-y!” Abia docă-i putea pronunța. Dar Basil luă cu el po-reclă la culcare în seara aceea și, grăndindu-se la ea, agățându-se, fericit, de ea până în ultima clipă, adormi fără nicio greutate.

Contribuise la un eveniment prin care un alt băiat era salvat și n-avea să mai îngroașe rândurile celor aciți, egoiști, neurastenici și nefericiti. Nu ne este nouă dat

PETRECERE PÂNĂ ÎN ZORI

*C*ățâteva minute mai târziu, sim-tîndu-se ciudat de zguduit și de exaltat, Basil ieși din teatru odată cu valul multumii. Primul lucru pe care-i căzură ochii fu spec-trul aproape uitat al domnului Rooney, care suferise o metamorfoză bizară.

Domnul Rooney se făcuse, de fapt, puțin tel fărăme. Pentru început, purta o altă pălărie, mult mai mică decât cea pe care o avusesese când se despărțise de Basil la prânz. În al doilea rând, fața lui își pierduse aspectul întru cătva gro-solan și căpătase o culoare albă pură, ba chiar delicată, plus că își purta cravata și chiar părții ale cămărsiei ieșite de sub haina îmbi-

Cum de reușise domnul Rooney că, în numai patru ore, să ajungă într-o asemenea stare se poate explica numai prin presiunea exercitată de atmosfera închisă și unei școli pentru băieți asupra unui spirit aventuros și pasionat. Domnul Rooney era născut să trădească sub lumina lămpede a cerurilor și

poate că, subconștient, părise deja să-și împlinească destinul.

— Lee, spuse el tulbure, ar trebui să te faci băiat deștept. Am să te fac eu băiat deștept.

Că să evite posibilitatea amintităoare de a fi făcut băiat deștept în focierul teatrului, Basil schimbă stânjenit subiectul.

— Nu veniți la spectacol? În-bată, în mod inexplicabil, de opă.

că ar fi fost starec în care era. E o piesă minunată.

Domnul Rooney își scoase părănică, dându-și la iudeală părul cu luciu mat, ud flească. Pentru o clipă, undeva în adâncul mintii sale se luptă să prindă formă o imagine a realității.

— Trebuie să ne întoarcem la școală, spuse el cu o voce trează și nesigură.

— Dar mai e un act, protestă Basil îngrozit. Trebuie să rămân și la ultimul act.

Clătinându-se, domnul Rooney se uită la Basil, dându-și seamă că prin ceată că se pușeșe singur la mână acestui băiat.

— În regulă, se îngoi el. Mă duc să-mi iau ceva de mâncare. Te aştept călături.

Serăsuci brusc, se împletici cățiva pași și coti amețit într-un bar de lângă sala de tecnică. Zguduit, Basil se întoarce înăuntru.

Actul 3. Grădina de pe acoperișul casei domnului Van Astor

Nocapte.

Trecu jumătate de oră. Totul avea să se aranjeze, până la urmă.

Comedianțul era acum în formă maximă, râsul părea să vină, în sfârșit, la joc după lacrimi, și în cerul tropical strălucitor se cuscun-

de parcă o promisiune de fericire. Un fermecător duet tângitor – și apoi, abrupt, lungul moment de frumusețe înegalabilă luă sfârșit.

Basil ieși în foaier și rămase adâncit în gânduri în timp ce mul-

ținea se scurgea afară. Scrisoarea din nou și spectacolul îi curățaseră mintea de amărăciune și de dormiță de răzbunare – era el însuși

din nou și voia să facă ceea ce era bine. Se întrebă dacă bine era să-l

ducă pe domnul Rooney înapoi la școală. Se îndreptă către salon,

încețini pasul când ajunse la el și, deschizând cu băgare de seamă ușa batantă, cruncă o privire ra-

pidă înăuntru. Văzu doar că domnul Rooney nu era unul dintre cei care beau la bar. Merse puțin pe stradă mai departe, se întoarse și încercă din nou. Era de parcă ușile

aceleia i-să ar fi părut dinții gata să-l muște, căci avea teamă tradițională de salon a băutului din Vestul Mijlociu. A treia oară izbuti. Domnul Rooney dormea adânc la

domnii în tren, domnule Rooney. Haideți, domnule Rooney, vă rog...!

Fu o perioadă lungă și grea.

Basil fu consemnat din nou în decembrie și nu mai primi liber decât cincisprezece săptămâni. O mamă indul-

gentă nu-i formase aproape nicio deprindere de muncă, lucru pe care practic nimic altceva în afară de puterea vieții însesi nu putea să-l remedieze, și totuși Basil înce-

pu de nemurărate ori, esuă și o din nou și voia să facă ceea ce era bine. Se întrebă dacă bine era să-l

ducă pe domnul Rooney înapoi la școală. Se îndreptă către salon,

încețini pasul când ajunse la el și, deschizând cu băgare de seamă ușa batantă, cruncă o privire ra-

pida înăuntru. Văzu doar că domnul Rooney nu era unul dintre cei care beau la bar. Merse puțin pe stradă mai departe, se întoarse și încercă din nou. Era de parcă ușile

aceleia i-să ar fi părut dinții gata să-l muște, căci avea teamă tradițională de salon a băutului din Vestul Mijlociu. A treia oară izbuti.

Domnul Rooney dormea adânc la

na umătoare, imaginea fascinantă a ceea ce îl aștepta la Yale și nădejdea primăverii care plutea în aer.

Gaspar cel Gros și alți cățivă se întâmplător împreună din oraș, purtau acum frumos cu el. Odătă, cînd el și Gaspar se întorceau pre Actrițe – o conversație cu care Basil fu suficient de înțelept să nu se împăreneze pe urmă. Băieții din clasele mai mici hotărâră dintr-odată că Basil era pe gustul lor și un profesor care părăsesc atunci îl displăcuse și puse într-o zi, mer-

dar se certări dintr-o prostie; și, în tot trimestrul de iarnă, când o scoală de băieți e închisă în sine însăși și numai partajă salvată de imperfidență; omul viitor avea să fie pentru el un nou început.

Într-o după-amiază de februarie, în timp ce juca baschet, avu loc o întâmplare semnificativă.

Ei și Brick Wales erau atacanți în Rose of the Night la fonograf – echipa a două, și, în entuziasmul „Toată viață, de căte ori am să ascult valsul acela” –, avea amintirea luminilor din New York, gândul la ce urma să facă la fotbal tocmai stridente.

tanță, dar în totdeauna dificilă, surprinzător de simplă și putin tristă.

Aveau să meargă mai departe. Ted Fay avea să se întoarcă la Yale, să pună fotografia ei în serigar comodei și să marcheze în continuare eseuri splendide în primăvara următoare – la 8.30 cortina avea să se ridice și ei avea să-l lipsească ceva cald și Tânăr din viață ei, ceva pe care îl acuseau după-amiaza.

Afără era întuneric, și Broadway-ul semăna cu un incendiu de pădure când Basil merse agale pe trotuar spre punctul cel mai intens luminat. Se uită în sus la mările planuri radiante care se intersectau, cu un sentiment vag de aprobarare și posesie. Avea să-l vadă de multe ori acum, avea să-și pună înimă lui neliniștită asupra acestei neliniști și mai mari și unei întregi națiuni – avea să vină de câte ori primea liber de la scoala.

Dar acum totul se schimbase – el pleca în Europa. Își, brusc, Basil își dădu seama că n-avea să plece. Nu putea să renunță la modul

lareea propriului destin numai că să-și ușureze cătreva luni de suferință. A cucerit, pe rând, lumea școlii, cpoi pe cea a colegiului și New Yorkul – ah, acesta era adevăratul lui vis, păstrat din copilarie în adolescență, pe care fusese căt pe ce să-l abandoneze din pricina rânjetelor superioare ale cătorva băieți, ca să se adăpostească, laș, pe o alei dosnică! Se scutură de un fior violent, că un cōine care ieșe din apă, și, în acceași clipă, își aminti de domnul Rooney.

Cătreva minute mai târziu, intră în bar, ignoră privirea întrebătoare a barmanului și căunse până la masa unde domnul Rooney ședea încă adormit. Basil îl scutură usor, cpoi mai zdravăn. Domnul Rooney se trezi și păru să ia act de prezența lui.

Fă-te băiat deștept! mormăi el amotit. Fă-te băiat deștept și lasă-mă în pace!

— Sunt băiat deștept, spuse Basil. Serios, sunt băiat deștept, domnule Rooney. Trebuie să veniți cu mine la toaletă și să vă punet în ordine, și pe urmă puteți să mai

Fă-te băiat deștept! Mormăi el amotit!

Nicolae CİROŞU

o masă în fundul sălii.

Întors din nou afară, Basil se plimbă în sus și-n jos pe trotuar, chibzuind. Avea să-i lase domnului Rooney o jumătate de oră. Dacă, la sfîrșitul acestui interval, nu ieșea din bar, el avea să se înapoieze singur la școală. La urmă urmei, domnul Rooney îl

pândise să-l atace încă de la începutul sezonului de fotbal – Basil se spăla pur și simplu pe mâini de căndă și ochii pe o alea care o lăsa pe lângă clădirea teatrului, fără să se indicatorul Intrarea actelor. Îi văzu pe actori ieșind.

Așteptă. Un flux de femei trecu pe lângă el, dar erau zilele dinaintea Glorificării, și Basil luă silueta lor lipsită de strălucire drept fizuri de garderobiere sau așa ceva. Apoi, dintr-o dată, din teatru ieși o fată Tânără, însotită de un bărbat, și Basil se întoarce și înapoieze singur la școală. La urmă urmei, domnul Rooney îl

cut, apoi alegă înapoi, grăbind

ca de un atac de cord – căci fata, sprezece ani, era Ea, iar Tânărul care-i stătea alături era Ted Foy.

Brațul braț trecu pe lângă el, și otrăs irezistibil, Basil îl urmă. Mergând, ea se apleca spre Ted Fay într-un fel care le dădea un aer fascinant de intimitate. Traversă Broadway-ul și intră în holul Knickerbocker, și, la șase-

șapte metri în urmă lor, Basil capătă să-i vadă întrând într-o sală lungă unde se putea lua o gustare. Se aşeză să-l o măsă rul din fața hotelului, când, arunându-si ochii pe o alea care o lăsa pe lângă clădirea teatrului, fu atrăs de indicatatorul Intrarea actelor. Îi văzu pe actori ieșind.

Așteptă. Un flux de femei trecu pe lângă el, dar erau zilele dinaintea Glorificării, și Basil luă silueta lor lipsită de strălucire drept fizuri de garderobiere sau așa ceva. Apoi, dintr-o dată, din teatru ieși o fată Tânără, însotită de un bărbat, și Basil se întoarce și înapoieze singur la școală. La urmă urmei, domnul Rooney îl

— Sigur că da, Ted.

Mulă vreme, în timp ce conver-
sația lor continua, ea repetă: „Si-

gur că da” sau „Băba, bineînțeles, Ted”. Replicile lui Fay erau prea joase pentru că Basil să le audă.
— ...spune că luna viitoare și că nu mai vrea să amâne sub nicio formă... Da, într-un fel, da. Mi-e greu să-ti explic, dar a făcut tot po-

sibilul pentru mine și pentru mama... N-are rost să mă păcălesc singură. A fost un rol foarte bine conceput, în care onice tată ar fi ieșit bine... A chibzuințat totul. A făcut totul pentru mine.

Basil ciuli urechile simțind inten-
sitatea emoțiilor ei; auzi acum și vocea lui Ted Fay:

— Să mai spui că mă iubești!
— Dar nu înțelegi că am promis să mă mărturisesc cu mai mult de un om în urmă?

— Spune-i adevarul – că nă-
iubești! Roagă-l să-ti dea drumul!
— Astă nu-i o comedie muzi-
cală, Ted.

— Ești rea, spuse el amărât.
— Scuză-mă, dragul meu, iubi-
tul meu Ted, dar mă exasperez
când vezi lucrurile așa. Îmi vine

atât de greu!

— O să plec din New Haven ori-
cum.

— Nu, n-ai să pleci. Ai să rămăi și să joci baseball în primăvară. Ah, ești un ideal pentru toți băieții! Cum, dacă tu...

El râse scurt.

— Uite cine vorbește despre ide-

aluri!

— De ce nu? Îmi cașam responsabilitatea relației cu Holtzman; trebuie să te hotărăști și tu așa cum m-am hotărât să eu – că nu putem fi împreună.

— Jerry! Găndește-te ce fac!

Toată viața mea, când am să aud valsul acela...

Basil se ridică în picioare și se grăbi să iasă pe coridor, să treacă prin vestibul și să părăsească holul. Era într-o stare de confuzie emoțională aproape completă. Nu

înțelegea tot ce auzise, dar, din pri-
virea clandestină pe care o arunca-
se în intimitatea celor doi, cu toată lumea pe care scurta lui experiență de viață îl făcuse să înțeleagă că o aveau la picioarele lor, Basil înțele-

mai puțin sigură decât fusese în
piesă să fiocă tristă.

Rubrică susținută de Alina FELEA, doctor în istorie, conferențiar cercetător

HISTORIA EST MAGISTRA VITAE

ETAPA a IV-a:

- Determină din sursă evenimentul/fenomenul procesul și formulează o cauză și două consecințe ale acestuia.

Tabel Emigrarea cetățenilor moldoveni

Tabel 4. Emigrarea cetățenilor moldoveni estimată conform definiției internaționale

	2014	2015	2016
Total	271611	282127	300916
Bărbați	126728	133186	142196
Femei	144883	148941	158720

Sursa: BMA, Compendiu Statistic al Profilului Migrational Extins al Republicii Moldova pentru anii 2014-2016

- Demonstrează prin trei argumente rolul istoric al personalității reprezentate, referindu-te la domeniile administrativ, social, cultural.

- Apreciază prin două argumente impactul evenimentului descris de sursă la nivel mondial.

„[...] o cotitură s-a produs realmente în istoria Europei și a lumii – Uniunea Sovietică a deschis poarta războiului, semnând pactul cu Germania” (Michel Heller).

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Răspunsurile corecte la etapa I:

1. Adoptarea Declarației de independentă a Republicii Moldova la 27 august 1991, reflectată în timbrul poștal elaborat la cea de-a 10 aniversare, a fost evenimentul care a pus bazele statului independent, suveran, democratic și de drept – Republica Moldova, ale cărui principii și valori democratice au fost consfințite prin Constituția Republicii Moldova, adoptată în 1994. Republica Moldova a fost recunoscută de toate statele lumii, devenind membră cu drepturi depline în organizații și organisme internaționale.

2. Problema abordată de Vlad Mischevca este geza problema basarabene, în contextul Problemei orientale, după cum subliniază autorul „sub incidență evoluției problemei orientale”. Țara Moldovei împreună cu Țara Românească în sec. al XVIII-lea au fost „permanent teatru de război în care se ciocneau interesele Marilor Puteri, rămânând obiecte de compensație în numeroasele combinații diplomatice și plăniri de împărțire a Imperiului Otoman, elaborate de statele angajate în problema orientală”. În urma semnării Păcii de la Iași (1792), Imperiul Rus s-a apropiat și mai mult de hotarele Principatelor Române, la Nistru, astfel sporindu-și influența politico-diplomatică în regiune. Deosebit de grave au fost consecințele pentru Principatul Moldovei, care în 1812 pierde

teritoriul de est al țării, geografic situat între Prut și Nistru, acesta fiind anexat de către Imperiul Rus.

3. Leonardo da Vinci (1452-1519), autorul tabloului *Madona Benois*, a fost cel mai ilustru reprezentant al Renașterii italiene. Remarcabilul pictor este cunoscut prin lucrările *Monna Lisa* (*La Gioconda*), fresca *Cina cea de taină* din mănăstirea Santa Maria delle Grazie din Milano, *Buna Vestire*, *Madona din grota cu stânci* etc., remarcându-se printr-o nouă tehnică de pictură. S-a manifestat în diverse domenii științifice, unele dintre cercetările lui Da Vinci, în special de inginerie, au stat la baza invențiilor contemporane. În domeniul anatomiei și medicinei a realizat studii privind scheletul uman, părțile lui componente, precum și studii privind mușchii și tendoanele, realizând și desene anatomici, printre care se numără și cele ale inimii, sistemului circulator și vascular, organelor interne etc., care erau foarte avansate pentru perioada dată. A descris diverse fenomene, însotindu-le cu desene detaliante, multe însă fără explicații teoretice. Prin studiile sale despre lumină și peisaj, publicate ulterior, de către un ucenic, cu titlul *Tratat de pictură* de Leonardo da Vinci, este considerat drept un fondator al învățământului academic de artă.

Punctajul acumulat de participanți la etapa I:

Se acordă: 5 puncte din oficiu, câte 10 puncte pentru fiecare răspuns corect și câte 1 pentru complexitate.

38 de puncte (5,10,10,10,3) și acumulat: Cristina PLOTNICOV, Văsieni, Ialoveni;

36 de puncte (5,10,10,10,1): Adriela BIVOL, Bardar, Ialoveni; Corina MERIACRI, Văsieni, Ialoveni; Teocista COLȚA, Cărpineni, Hâncești;

35 de puncte (5,9,10,10,1): Alexandra PETREAN, Văsieni, Ialoveni;

34 de puncte (5,9,9,10,1): Maria GUDUMAC, Gordinești, Edineț; Diana PLUGARU, Bardar, Ialoveni.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat minimum 34 de puncte. La bilanțul general însă vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

S-au acceptat toate variantele corecte ale răspunsurilor. Dragoi elevi! Fiți atenți la sarcinile formulate și răspundeți exact la întrebare! Atrageți atenție la ce este un eveniment/un proces/un fenomen și ce este o declarație (document și nu eveniment)/ un tratat/o sursă. Vă reamintim: răspunsurile trebuie să fie individuale, originale și complexe.

PREASFÂNTĂ TREIME

Preasfântă Treime, miluiește-ne pe noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fără-delegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă nepuțințele noastre, pentru numele Tău. Amin!

Edward BLACK

O fetiță și-a întrebat
fratele mai mare:
— Ce este iubirea?
El i-a răspuns:
— Iubirea e atunci când
tu îmi furi ciocolata
din ghiozdan în fiecare
zi și totuși eu o țin în
același loc mereu.

UN CAL CU NUME DE CIOCOLATĂ

Potrivit lui Marte, unii militari din secolul al XVIII-lea au primit ciocolată ca plată pentru servicii.

BBC a efectuat un experiment – vizitatorii expoziției au fost rugați să prezinte despre ei însăși informații confidențiale: data nașterii, numele de fată al mamei și alte date care ar fi suficiente pentru a intra în rețelele sociale. Au oferit în schimb un baton de ciocolată. 79% dintre participanții la experiment au fost de acord să spună aceste date.

Omul de știință Karl Linnaeus era un fan al ciocolatei, așa că în 1753 arborele-de-cacao a fost numit *Hrana zeilor*.

Ciocolata albă conține unt de cacao, dar nu praf de cacao. Acest unt nu este foarte gustos, așa că i se adaugă grăsimi din lapte, vanilie și zahăr.

Familia Mars, care a fondat compania cu același nume, și-a numit bomboanele Snickers în cinstea calului care purta acest nume.

La vîrstă de doar șapte ani, Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) a efectuat un mare turneu în Europa. La nouă ani, era autorul a 12 sonate și al câtorva simfonii publicate. La 12 ani, a compus, la Viena, prima sa operă. La 14 ani, Mozart a montat la Milano opera *Mitridate*, scrisă la comanda teatrului.

Cuvântul ciocolată provine din cuvântul aztec *chocolatl*, care înseamnă apă amară. În acele vremuri nu exista zahăr, așa că gustul ciocolatei din timpurile străvechi era complet diferit.

O GRĂMADĂ DE ÎNTREBĂRI

Afost odată un copil care punea o mulțime de întrebări, dar căstă nu-i un lucru rău, ba chiar e-un lucru bun. Numai că la întrebările copilului despre care vorbim era foarte greu de răspuns.

De pildă, întreba:

— De ce au sertarele mese? Lumea îl privea, ba chiar îi răspundeau:

— În sertare se pun tacâmuurile.

— Știu foarte bine la ce servesc sertarele, dar nu știu de ce au sertarele mese.

Oamenii clătinău din cap și își vedea de treburi.

Altă dată întreba:

— De ce au cozile pești?

Sau:

— De ce au mustățile pisici?

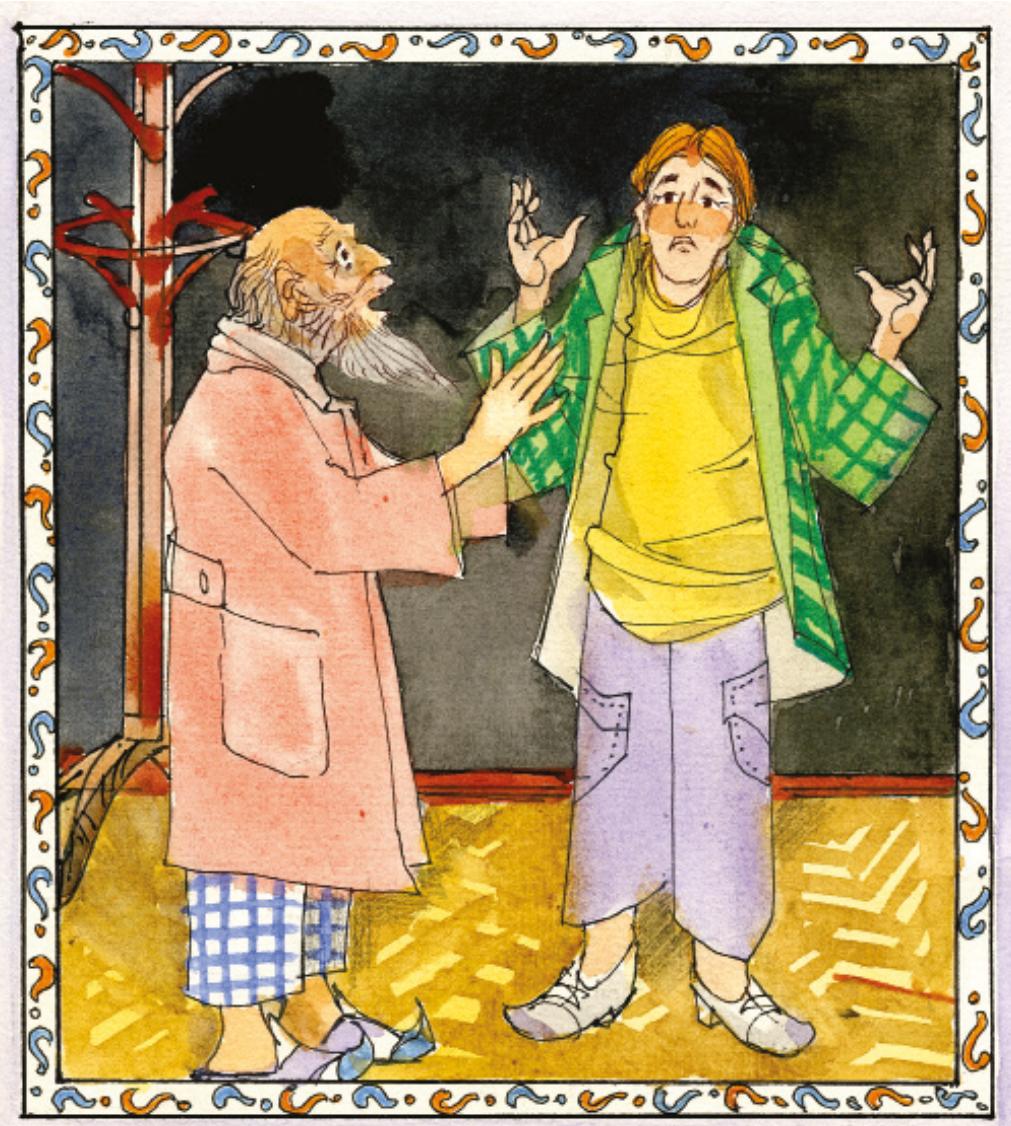
Oamenii clătinău din cap și își vedea de ale lor.

Apoi copilul crescuse, dar nu încreă să pună întrebări. Și, chiar când deveni bărbat în toată firea, întreba în stânga și-n dreapta de una și de alta. Cum însă nimeni nu-i răspundeau, se retrase într-o căsuță pe un vârf de munte și continua să-și pună întrebări, ba chiar le nota într-un caiet, apoi le căuta răspunsuri, dar nu reușea să găsească niciunul.

De pildă, scria:

De ce are umbra pin?

De ce nu scriu norii litere?

De ce nu beau timbrele bere?

De atâtea întrebări începuse chiar să-l doară capul, dar el nu ținea seama. Îi crescuse și barba, dar el nu își-o tăia. În schimb, se întreba: De ce are barba față?. În fond, era un fenomen. Când muri, un savant cercetă cazul și descoperi că personajul se obișnuise încă de mic să-și pună încălțările pe dos și nu reușise niciodată să și le pună cum trebuie, astfel că nu putea învăța să pună întrebarea potrivită. Și câtă lume nu pășește ca el.

Ilustrații: Alexei COLÂBNEAC

2022, februarie NOI

23 /

Urmare din pag. 13

Apropo, solul se distrugă mai repede decât se formează. Este nevoie de sute și mii de ani pentru a forma 1 cm de sol. Mai sunt nevoie de câteva secole pentru că acesta să devină fertil. și solul găzduiește și un sfert de microorganisme, insecte, acarieni și viețuimi care trăiesc pe Pământ.

În plus, solul absoarbe carbon, ajutând omenirea să lupte și să se adapteze la schimbările climatice globale. Nu uitați că solurile sănătoase filtreză contaminanții, împiedicându-i să pătrundă în apele subterane. Trebuie amintit că degradarea terenurilor nu este doar o problemă de mediu, ci și una economică.

Punctajul acumulat de participanți la etapa I:

29 de puncte au acumulat: Ionela PILCHIN (10,10,9), Satul Nou, Cimișlia; Daniela ROBU (10,10,9), Lozova, Strășeni; Maria SERETEAN (10,10,9), Anenii Noi;

27 de puncte: Cristina DĂRII (9,9,9), Văsieni, Ialoveni; Luiza ACHIRUȘ (10,8,9), Sadaclia, Basarabeasca; Daniela COTOMAN (10,9,8), Mereni, Anenii Noi.

26 de puncte: Teocista COLȚA (9,9,8), Cărpineni, Hâncești;

25 de puncte: Ion CIREȘ, Mingir, Hâncești (8,9,8);

24 de puncte: Paulina CIOBANU (8,8,8), Satul Nou, Cimișlia;

22 de puncte: Adela PISICA (8,7,7), Bardar, Ialoveni; Andreea CRUDU (8,7,7), Nisporeni; Daniel LUNGU (8,8,6), Nisporeni; Sorina BAICEAN (7,8,7), Nisporeni;

21 de puncte: Zarina BUTCU (6,7,8), Pepeni, Sângerei;

19 puncte: Mihaela BRUMA (6,7,6), Anenii Noi;

18 puncte: Tatiana MORARI (6,5,7), Răciula, Călărași.

Din lipsă de spațiu, publicăm doar numele participanților care au acumulat minimum 18 puncte. La bilanțul general însă vom ține cont de punctajul tuturor participanților.

OCHI DE APĂ

Valerie VOLONTIR

E POZA IERNIILOR DE ALTĂDATĂ

Păstrăm fiecare dintre noi câte un album între tâmpile. Și acolo, în albumul acela sunt poze mai vechi, sunt poze mai noi și sunt poze peste care nu pot să trece cu ochiul așa cum ai trece peste lacrimă lăsată pe geam de ploaie. E un copil în una din pozele astea, cu căciula căzută pe ochi, într-un palton care lasă urme pe zăpada înaltă, și cu mănuși... Dar ceva nu e clar totuși. Nu se vede bine până la urmă – are el mănuși, copilul acela, sau nu. Dar că suflă în mâini, că suflă în mâini se vede destul de bine. Suflă și suflă, și aburul gurii lui desenează nori mici pe care parcă îi ține în palmă.

E poza iernilor de altădată. Cu multă zăpadă. Multă, dar întotdeauna prea puțină sub talpa săniilor noastre. Cu niște garduri făcute mai mici într-o noapte, cu cai îngropăți până sus în zăpezi, cu fântâni spre care șerpuiesc cărări și cu albele drapele ale iernii arborate pe hogea gurile satului. O pastelică iarnă în albumele noastre. Cu un copil suflând peste mâinile lui, poză din care totuși nu se poate vedea bine – poartă mănuși sau nu.

Scriu cuvintele astea și le aleg ca pe niște mere. Să fie frumoase și să le dorească toti când le ating cu privirea. Dar cu mine, tot aici, lângă cuvintele astea, e grija aceea că nu cumva să creadă cineva dintre voi, copiii, sau dintre noi, necopiii, că iernile noastre erau mai frumoase decât ale voastre. Nu e drept. Și aleg iarăși cuvinte, ca pe niște mere frumoase, să vă țin în picioare convingerea că iernile copilariei pe care o trăiți voi acum sunt la fel de frumoase. Doar că, vezi, caii aceia îngropăți până sus în zăpezi, au rămas în pozele noastre. Nu știu de ce au rămas în pozele noastre. Că puteau veni și ei aici, lângă voi. Să-i vedeți și să vă bucurăți când apar în zăpezi dincolo de aburul cald suflat peste palme. Să vadă și ei că sunt zăpezi și în iernile voastre și că primăverile tot prin firul de iarbă vin.

Sunt frumoase și iernile voastre. Chiar dacă ninge un pic mai târziu și-s mai puține cărări spre fântâna. Noaptea, târziu, faceți loc cu degetele voastre subțiri în portativul rece al jaluzelor și căutați fulgi dincolo de geam. Și dimineața, dimineața devreme, tot fulgi căutați. Tot acolo. Iar acolo e iarnă. Pe drumuri, pe case, pe țară. Și e o poză de o frumusețe nemaiînăzută până acum. Cu drumuri albe, cu câmpuri albe și cu amintiri, care albe vor rămâne și ele. Acolo, între tâmpile voastre.

Doar că nici acolo, în pozele voastre, nu va fi clar până la urmă: are el, copilul acela mănuși sau nu? Chiar dacă aburul gurii voastre desenează nori mici pe care parcă îi țină în palmă.

Constantin OLTEANU

Rubrică susținută de Maia BĂNĂRESCU, Avocat al Poporului pentru drepturile copilului (Ombudsman)

LUCRUL ÎN GRUP

*J*mi place mult școala, dar sunt încărcată cu multe teme pentru acasă. Totodată, materia predată la ore îmi pare foarte complicată. Cum se poate de simplificat sarcina școlară?

Sorina P., 15 ani
Anenii Noi

Potrivit art.14 alin. (1) din Codul educației al RM, procesul de învățământ se desfășoară în baza standardelor educaționale de stat, aprobate de Ministerul Educației și Cercetării, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare a instituției de învățământ. Conform art. 137, alin. (1), din Codul educației al RM, „Elevii și studenții au următoarele obligații: a) să respecte regulamentele instituțiilor de învățământ în care învață; și, alin. (2) al aceluiași articol, „Elevii au obligația să frecventeze învățământul obligatoriu și să însușească materialele prevăzute de programele de studii.

Prin urmare, nu este posibil de simplificat sarcina școlară. Totuși, te informez că ai dreptul și posibilitatea ca, împreună cu alți colegi, inclusiv profesori, să semnați o petiție pe adresa Ministerului Educației și Cercetării, în care să menționați problemele cu care vă confruntați și să solicitați să vă fie luată în considerare opinia, cu ulterioara soluționare a acestora.

*T*ot mai mult ni se cer proiecte de grup, la care trebuie să lucrăm câteva ore bune câte 4-6 elevi. Doar că locuim în cartiere diferite, avem colegi și din suburbie. Liceul nu ne oferă spațiu pentru această activitate. Biblioteca e mică. Această atitudine oare nu încalcă drepturile noastre?

Alina B., 13 ani
Chișinău

Solicitarea de a lucra în grup nu încalcă drepturile voastre, ci are drept scop de a vă dezvolta abilitățile de a lucra în echipă, totodată, pregătindu-vă pentru provocările din afara mediului educațional. Lucrul în grup vă ajută la dezvoltarea abilităților de cooperare, și anume la comunicarea deschisă cu restul colegilor și cu profesorul.

Dacă nu dispuneți de un spațiu pentru întuniri, vă încurajez să folosiți aplicațiile din internet (precum Zoom sau Bluejeans) destinate întunirilor de grup în mediul virtual. Totodată, vă sugerez să discutați cu dirigintele sau cu profesorul de disciplină pentru a găsi soluțiile optime, adaptate la necesitățile individuale ale fiecăruia.

Rubrică susținută de Constantin OLTEANU

CITIUS, ALTIUS, FORTIUS!

*E*încă timpul întrebărilor. Deci e etapa a treia. Probabil, aveți demult pregătite răspunsurile pentru etapele precedente. Că vă sună mereu în urechi sfatul acela al dirigintei, doamna profesoară de franceză: „Nu lăsați lucrul de azi pentru mâine”. Și nu l-ați lăsat. Ați răspuns la întrebări imediat ce ati primit revista. Că nici întrebările nu sunt chiar grele. Mai ales la cunoștințele pe care le aveți voi.

Între timp, în mareea lume a sportului s-au întâmplat foarte și foarte multe. Au plecat antrenori și au venit antrenori, au căzut recorduri și au urcat pe podium sportivi despre care nu am știut nimic până acum.

Ştim că nu prea aveți ore libere și că vă este programul plin cu de toate. Așa e școala astăzi. Așa a fost și pe când purtam și noi un ghiozdan între casă și clasă. Dar ce ani frumoși!

ETAPA a III-a:

1. Cine a fost primul președinte al Federației Moldovenești de Fotbal? (5 puncte)

2. În ce caz mingea de fotbal e de culoare roșie? (4 puncte)

3. Turul Franței va porni la drum pe data de 1 iulie, din Copenhaga, și se va încheia conform tradiției... Unde? (3 puncte)

Așteptăm răspunsurile voastre timp de 20 de zile de la apariția revistei.

Vă dorim multe, multe puncte.

ÎNAINTE DE START

Mircea ANDREI

ADELE

Cu un look nou, dar cu aceeași sensibilitate în voce și în privire, Adele revine după șase ani cu un nou album și noi recorduri. Prima piesă lansată, *Easy On Me*, a ajuns în trending în numai o zi de la lansare. Noua piesă a cântăreței britanice a doborât recordul pentru cele mai multe difuzări într-o singură zi pe serviciul de streaming Spotify. Și pe Amazon Music a fost nebunie, reprezentanții companiei anunțând că melodia a primit cele mai multe solicitări de difuzare și unui single în prima zi de lansare. Am ascultat-o de zeci de ori.

Ce-i drept, așteptările sunt la fel de mari precum și fost așteptarea albumului intitulat 30. Albumul anterior, 25, lansat în urmă cu șase ani, a fost cel mai bine vândut album din istoria Americii în prima săptămână de la lansare. El a fost și cel care a găzduit celebra piesă *Hello*, al cărei videoclip a atins cel mai repede borna de un miliard de vizualizări pe YouTube.

Nu e tocmai obișnuit pentru un artist în vogă să nu scoată nimic nou atâtă timp, dar despre Adele se știe că muzica ei este strâns legată de viața ei și de tot ceea ce trăiește. Este unul dintre motivele pentru care

toate albumele ei au cifre pe post de nume – 19, 21, 25 și 30 – reprezentând vîrstă la care au fost compuse. Ea este autoarea și interpreta propriilor cântece.

Numele real al cântăreței este Adel Laurie Blue Adkins. S-a născut în 1988, la Londra. Primele ei spectacole au fost pe scena școlii. Nu s-a gândit la cariera de cântăreță, era mai interesată de cariera producătorului de muzică. Cu toate acestea, viața are priorități proprii. Singerul Adele, ale cărui melodii sunt cântate în întreaga lume astăzi, și-a făcut apariția cu ajutorul compozиției *Glory Hometown*. Ea a scris-o la un studio pentru o petrecere la școală, dar unul dintre prietenii ei a deschis pagina MySpace în numele lui Adele și a pus-o acolo. Așa a aflat întreaga lume despre ea. Este de remarcat că mulți artiști moderni cu folosit această schemă, doar că nu toți au prins succulii ei. La toate concertele pe care Adele le-a organizat, biletele au fost cumpărate cu câteva săptămâni înainte de spectacole. Adele este câștigătoare a 15 premii Grammy și sunt sigură că nu se oprește aici.

Ana BRADU

LAURA DAHLMEIER

Povestea Laurei Dahlmeier, biatlonistă germană, născută pe 22 august 1993, ne-a impresionat prin prisma recordurilor de excepție, pe care a reușit să le înscrie. De-a lungul carierei sale sportive a câștigat două medalii de aur și una de bronz la Jocurile Olimpice, șapte medalii de aur, trei medalii de argint și cinci medalii de bronz la Campionatele Mondiale, o Cupă Mondială generală și două titluri de Cupă Mondială la disciplină.

Este vizibilă la Campionatele Mondiale de Biatlon pentru juniori din 2013 de la Obertilliach, Austria, unde intră în posesia celor trei medalii de aur (individual, sprint, ștafetă), precum și un argint la urmărire. Grație acestui succes, a fost selectată în echipa germană în ștafeta feminină la Campionatul Mondial de Biatlon din 2013, unde în cursă, în manșă a treia, șutează impecabil și depășește un deficit de 38 de secunde pentru a clasa Germania în frunte.

Începutul sezonului 2014-2015 este amânat din cauza unei accidentări, debutând la Cupa Mondială la Pokljuka în decembrie 2014. Două luni mai târziu, se bucură de prima victorie la Cupa Mondială la Nové Mesto na Morave, după care prinde săse podiumuri.

În 2015-2016 câștigă cinci Cupe Mondiale, iar la Campionatele Mondiale de la Oslo a luat prima ei medalie de aur solo în urmărire, împreună cu un argint la startul în masă și bronz la sprint, individual și ștafetă feminin.

Uite că cel mai bun sezon al sportivei are loc în 2016-2017, unde câștigă Cupa Mondială generală, adică cinci medalii de aur și un argint la Campio-

natele Mondiale de la Hochfilzen, Austria, ratând un al șaselea aur cu patru secunde în sprint. Așadar, Laura Dahlmeier devine prima femeie din istoria biatlonului care a câștigat cinci medalii de aur la un campionat mondial.

În sezonul următor, Dahlmeier s-a concentrat asupra Jocurilor Olimpice de iarnă din 2018 de la Pyeongchang, unde a devenit a doua germană care a luat aurul olimpic la sprint, trăgând perfect toate țintele în condiții de vânt, și, în plus, luând un bronz la individual. Surprizele se țin lanț și în 2018 Dahlmeier a devenit prima femeie care a câștigat sprintul și urmărirea de biatlon la aceeași ediție a Jocurilor Olimpice.

Sezonul 2018-2019 al lui Dahlmeier a fost întreupt pe motiv de boală, totuși câștigând o cursă de Cupă Mondială la Antholz în ianuarie 2019, înainte de a lua două bronzuri la Campionatele Mondiale din 2019 de la Östersund.

Și-a anunțat retragerea în mai 2019, la vîrstă de 25 de ani. Apropo, în 2019, a lansat o carte pentru copii.

Cum preferă alergarea montană, în 2019 a câștigat cursa Basetrail XL de 39 de kilometri a Zugspitz Ultratrail din Grainau, Germania. Iar în septembrie 2019, a câștigat și a stabilit un nou record pentru femei în cursa Karwandelmarsch de 52 de kilometri de la Scharnitz la Pertisau în Austria. În noiembrie al aceluiași an, s-a clasat pe locul 27 la Campionatele Mondiale de Alergare Montană pe Distanță Lungă din Argentina.

Daniela CODREANU

MAȘINA DE SCRIS

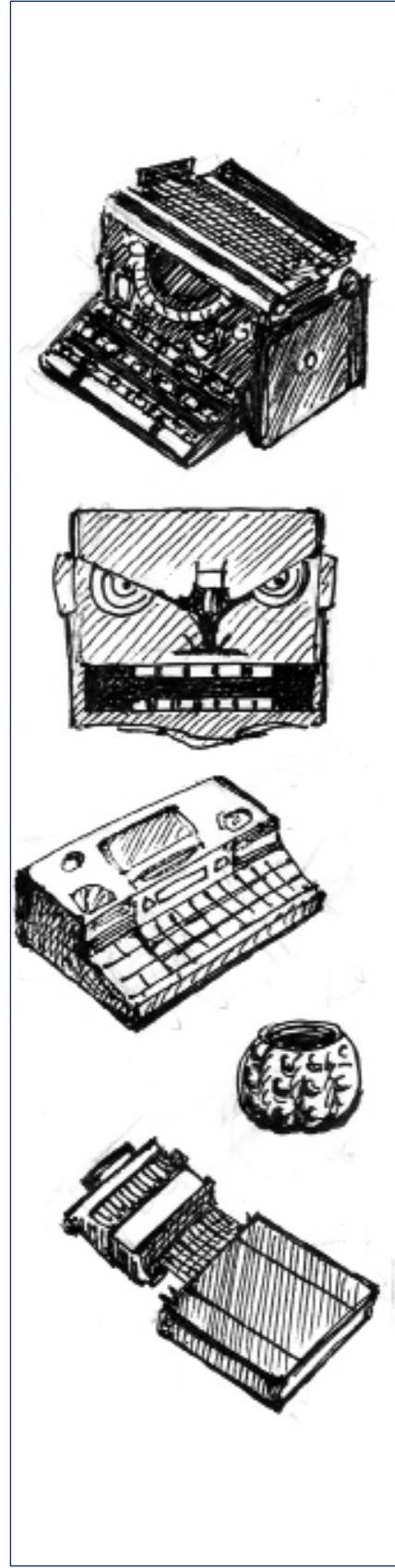
II

Că și multe alte invenții, mașina de scris a avut parte și de dispreț. În timp ce Mark Twain devenise părtaş activ al acestei minuni tehnice, mai mulți colegi de breaslă au primit inventia în furci. Poate că aveau și preteze – primele mașini de scris solicita abilități deosebite de la operator, textul se imprima pe partea ascunsă a hârtiei, toate literalele erau de o singură dimensiune – toate majuscule. Bobinele cu bandă cu cemeală erau fixe și greu de schimbat. În scurt timp însă, aceste inconveniențe au fost lichidate: producătorul Underwood a răsturnat mecanismul de imprimare – deja era posibil de văzut ce se imprima, ciocănășele cu litere erau situate în semicerc, toate la vedere, iar bobinele cu banda îmbibată cu cemeală coborau după fiecare literă imprimată, astfel că întreg textul era vizibil. În Europa apare prima mașină de scris, produsă industrial, după desenele tehnice ale italianului Camillo Olivetti – Olivetti M1, prezentată de inginer la Expoziția Universală din Torino în 1911.

Răspândirea masivă a mașinilor de scris în birouri a provocat apariția unei discipline noi – dactilografia. Totodată, apare și profesia de dactilografă, destinată preponderent femeilor. În unele țări, pentru absolventele școlilor era și un examen la dactilografie. Deși pare o ocupație lejeră, dactilografierea textelor solicita multă energie și degete puternice. După cum a fost calculat, o secretară-dactilografă, pentru a scrie opt mii de semne (vreo cinci pagini), cheltuiește energia suficientă pentru a deplasa din loc mai bine de o tonă! Așa că munca aceasta nu era deloc ușoară. Mașinile de scris au scos femeile din robia rutinei în gospodărie și... le-a înrobit la serviciu. Oricum, dactilografia a devenit o oportunitate de emancipare și independență economică a femeilor.

Marele inventator Thomas Edison a propus, încă în 1872, actionarea tastelor cu ajutorul curentului electric. Însă prea multe componente erau departe de varianta optimă, și ideile lui au rămas pentru mai bine de trei decenii uitate. Între timp, dactilograful american James Smathers (1888-1967) și-a dorit cu tot dinardinsul să sporească viteza de dactilografiere, și a dedicat acestui scop ani întregi. Primul model electric a fost realizat în 1912, pentru care a obținut brevetul de invenție în anul următor. A continuat să-l perfecționeze, luând un nou brevet în 1920. În 1923 a convenit cu Northeast Electric Company să utilizeze motoarele electrice ale acesteia. Însă pregătirile pentru producerea industrială au durat până în 1930, când a fost lansat modelul Electromatic. În 1933 compania este achiziționată de International Business Machines (da, e chiar IBM), care organizează o diviziune pentru producerea mașinilor electrice de scris, iar în 1935 începe răspândirea spectaculoasă a acestora în întreaga lume, IBM vine cu inovații esențiale – în loc de numeroasele pârghii, fiecare cu literă, cifra sau semnul său, IBM propune o sferă, pe suprafața căreia sunt toate simbolurile necesare. Iar dacă se cereau alte caractere, o sferă era ușor înlocuită cu alta. Peste ani, claviatura QWERTY a mașinii de scris se va regăsi în tastatura primelor computere personale de la IBM. De altfel, și simbolul + din adresele poștei electronice în comunicațiile moderne își trage obârșia de la mașinile de scris: în SUA, dat fiind faptul că multe mașini de scris erau destinate businessului și structurilor de evidență, acest semn imprimat semnifica abrevierea „la prețul de”. De fapt, acest semn era utilizat de comercianții din Veneția încă în sec. VII (!) pentru a indica o unitate de măsură a volumului – amfora.

Totodată, și cele mecanice, independente de curentul electric, erau perfectionate încontinuu. Zgomotul unei mașini de scris nu deranja, dar în birourile unde se bătea concomitent la zeci de mașini, zgomotul era infernal. Și compania Mercedes a elaborat modelul omonim, foarte silentios. Pentru călători au fost propuse mașinile de scris portabile, care se ascundeau într-un geamantan micuț, stilat. Designul unei astfel de mașini, Olivetti Valentine, a fost apreciat ca cel mai reușit design industrial al sec. XX. Odată cu apariția circuitelor integrate, au fost dezvoltate mașinile de scris electronice, care oferă posibilitatea de a redacta continutul unui sau mai multor rânduri înainte de a le imprima. Era o evoluție spectaculoasă, fiindcă oferea posibilitatea de a corecta greșelile comise, lucru mult mai anevoieios dacă se imprima incorect: se foloseau paste lichide de corecție, radiere speciale, apoi se imprima din nou, asigurându-se că poziția coincide perfect. Sau se imprimau aparte semnele corecte, se decupau de pe foaie și se încleiau în locul celor greșite. Era o echilibristică artistică, nu altă.

Iurie SCUTARU, doctor în științe

Violeta ZABULICĂ

ATAŞAMENT

E BINE SĂ FII MARE, DAR MAI ÎNTÂI TREBUIE SĂ CREȘTI

Ebine să fii mare atât ca vîrstă, cât și ca intelect. Dar și vîrstă, și intelectul vin cu timpul. Cu toate acestea, mulți copii se cred mari chiar și la 4–5 ani. Nu mai vorbim de cei de 12–14 ani. Deseori, când nu li se permite ceva, ei riposteză: „Eu sunt mare”. Opinia mea rezonează cu cea a lui Ion Creangă: Omul nu e mare nici la 7 ani și nici la 77. Mereu trebuie să înveți, mereu este necesar să-ți analizezi cuvântul, fapta. În ce măsură ai fost „mare” arată activitatea ta de o viață.

Mulți tineri, atingând majoratul, consideră că nu mai au nevoie nici de sfatul părintilor. Abia peste ani se conving că de multe ori nu au avut dreptate. Unii chiar își umilesc părintii, considerându-i depășiti de timp. Desigur, vremurile se schimbă, dar bunele maniere, comportamentul față de cei din jur, atenția față de cei mai slabii ca tine trebuie să fie oricând la nivel.

PAUZA MARE

Valerie TUDOR

Prin anii '70-'80 ai secolului XX, cîuzeam unii părinți, care nu prea se ocupau de educația copiilor, spunând: i-am dat la școală, lasă să-i învețe, să-i educe. Școala, în principal, învață elevii anumite materii, formându-le anumite deprinderi în aceste domenii. Desigur, școala are și rolul de a educa. Însă, în ultimul timp, atunci când copiii li se spune cum să se comporte cu cei din jur: cu profesorii, colegii, personalul auxiliar din instituția de învățămînt, deseori auzi de la aceiași profesori: „nu faceți morală elevilor”. Consider că a-i învață pe elevi cum să se comporte în familie și în societate nu înseamnă „a face morală”.

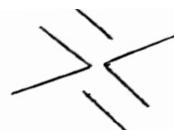
Cât privește educația, aceasta în cea mai mare parte revine familiei. Dacă profesorii au concedii, mama și tata nu au vacanțe sau concedii, lăsând co-

pii de capul lor. Nu țin minte ca părinții să ne fi atenționat: dragi copii, veniți să vă educăm. Educația era însăși viața pe care o trăiam. Părinții ne-au pus la muncile pe care le puteam îndeplini conform vîrstei și capacitaților noastre. Niciodată nu am fost bătuți, dar în familie se discutau toate faptele reprobabile. Se discutau și faptele urăte săvârșite de alți copii, ni se spunea cum să procedăm în diferite situații, iar bunica ne spunea că mare noroc au copiii care ascultă de prinț. De acest lucru astăzi sunt absolut convinsă.

Să știți că niciun părinte adecvat nu vă va îndruma la fapte necuvioase, nu vă va pune la cale de rău. Totuși, acum cu atâta concubinaj, te poți aștepta și la alte situații. Acolo unde în familie pe primul loc e alcoolul, întâlnim situații dramatice, și chiar tragice, și mulți copii nenorociți. Dar să ne axăm pe familiile în care bunul-simț e acasă.

De la părinții mei am învățat multe lucruri, însă două condiții puse de tata ne-au fost călduză în copilărie: 1) să nu luăm niciun capăt de ață străin (adică să nu furăm) și 2) să nu intrăm în grădina oamenilor. Dacă primul punct poate fi înțeles de oricine, apoi punctul doi mulți copii pot să nu-l înțeleagă. Pe timpul puterii sovietice țăranii (colhoznicii) munceau pe lanurile colhozului din zori până în noapte pentru o plată mizeră. Nu aveau dreptul să ia nimic de pe acele lanuri. Dacă rămâneau cartofi, ardei, roșii etc. după strângerea recoltei, acestea se dădeau sub brazdă fără a permite oamenilor să le strângă. Astfel, oamenii aveau mereu o gospodărie naturală pe cei 25 de ari de pămînt de lângă casă. În principal, semănau porumb (pentru făină de mămăligă, cruce la pui și pentru sarmale, hrană la vaci și pentru a face focul în cuptorul de gătit bucate), lăsând ceva suprafață pentru usturoi, ceapă, fasole, castraveți etc. Mai aveau și câte un prun pentru magiun, un măr, cireș sau nuc. Dacă intrai în grădina omului și îi făceați stricăciuni, era o pierdere irecuperabilă.

De mici trebuie să învățați să nu atingeți lucrurile străine. La vîrstă de doi ani, fiul meu mai mic, într-o vineri, a venit de la grădiniță cu o mașină micuță în buzunar. L-am întrebat care copil i-a dat-o să se joace. Era clar că nimeni nu i-a dat-o, dar sămbătă și duminică ne-am jucat cu mașinuță (pe atunci în magazinele din Chișinău nu se găseau așa mașini mici), repetând că luni vom da jucăria băiețelului de la care a luat-o să se joace, căci, dacă cineva ar lua o jucărie de-a lui și nu-i va întoarce-o, nu va fi bine. Luni fiul i-a dat copilului mașinuță, i-a mulțumit că i-a dat-o să se joace și niciodată nu am mai văzut vreun lucru străin

la copilul meu. Cu regret, unii părinți, în asemenea situații, nu doar țin morală, dar chiar mai aplică și forță, iar alții acceptă tacit acesta ceva.

Un mare viciu al adolescentilor este fumatul. Mulți o fac pentru a părea mai maturi, mai independenti. Consider că de la vîrstă de 9–10 ani părinții trebuie să vorbească serios cu copiii despre daunele fumului asupra sănătății, dar și despre cheltuielile pe care le fac din bugetul familiei. La maturitate, mulți bărbați recunosc că au început să fumeze pentru a le arăta domnișoarelor că sunt maturi. Regretă, dar... Astăzi, cu părere de rău, întâlnim și multe domnișoare cu țigara în gură. Am întrebat-o pe una de ce fumează. Mi-a răspuns: nu vedea ce viață grea ducem? Sinceră să fiu, după cum era îmbrăcată, fardată, nu prea am văzut viață ei grea. Dar i-am zis: bunica mea a trecut prin două războaie mondiale, revoluția din octombrie, foamea organizată, colectivizarea, când le-a fost luată averea adunată prin muncă cinstită, însă nu am văzut să fumeze. În această problemă educația de acasă joacă un rol important.

L-am întrebat pe un Tânăr cât costă pachetul din care a scos țigara. Nu mi-a spus cât costă pachetul, dar a menționat că cheltuieste câteva mii de lei pe an pentru țigări. I-am zis că mai bine ar plăti statului pentru a aduna, cel puțin, 15 ani de stagiu de muncă, căci face naveta prin Europa după câștig. Mi-a răspuns că nu mai ajunge la pensie. Cineva mi-a zis că insul și mai mult cheltuieste pentru alcool. Cum să-l mai educi?

Copiilor cuminti le-aș da un sfat. Să nu iasă din cuvântul părinților. Iar în cazul când copiii au argumente serioase pentru anumite fapte, părinții să-i înțeleagă și să discute calm problemele.

Totdeauna am ascultat de sfaturile părinților, ale profesorilor. Când am plecat la studii după școala medie incompletă de opt ani din satul natal, bunica mi-a „pus în traistă” două teste: 1) nu vor mai fi părinți lângă tine, dar tu, când vei dori să faci ceva, întrebă-te dacă dorești ca părinții să afle despre fapta ta. Dacă răspunsul va fi „da”, realizează acele acțiuni gândite, în caz contrar, fii atentă și mai bine retrage-te și 2) să faci oamenilor numai bine, în caz contrar, mai bine nu le face nimic, se vor descurca și singuri. Dar și astăzi, când nici bunica, nici părinții nu mai sunt în viață, tot de aceste sfaturi ale bunicii mă conduc. Și azi, când vreau să întreprind ceva, mă întreb dacă doresc ca cei din jur să afle despre acțiunile mele.

Mă bucură mult faptul că pe paginile revistei NOI, dar și ale altor publicații periodice, apar articole, poezii, desene ale copiilor. Avem copii talentați. Dar viața ne pune în față unele capcane în care, din nefericire, nimeresc și copiii buni și foarte buni. Voi aduce doar un exemplu real. În anul 2020, școlile, din cauza pandemiei, au activat o bucătă de vreme on-line. Sper cu timpul să se tragă concluzii privind corectitudinea

acestor măsuri. În acea perioadă, o elevă din clasa a XI-a cu o reușită bună la învățătură, din „neavând ce face”, s-a căsătorit cu un băiat cu nouă clase. Acum are ce face: leagănă un copil. Soțul ei e mai mult pesete hotare sau lucrează cu ziua, căci nu are nicio profesie. Nu cred că va mai obține vreo profesie și eleva cu XI clase neterminate. Să le dea Domnul putere să lucreze și să-și ducă o viață demnă de Om.

Din mai multe motive am pledat pentru învățământul obligator de opt ani. Apoi am promovat obligativitatea învățământului profesional de doi-trei ani pentru persoanele care nu vor continua studiile în licee și colegii. În acest mod nu vom avea atâta mame, dar și tatăi fără profesii. Astfel, le-aș propune fetelor să nu se grăbească cu măritatul, fără a se întreba ce vor face după, cu ce se vor ocupa. Căci și domnișoarelor cu studii superioare, după măritiș, le revine, în principal, gătitul bucătelor, spălatul veselei, călcătul rufeelor, curățenia în casă și multe altele.

În școală copiii, în primul rând, trebuie să învețe să vorbească corect. Dar acest lucru poate fi atins doar atunci când toți profesorii, indiferent de disciplina școlară predată, vorbesc corect. E dureros când auzi un jurnalist „făcând concluzii” sau „precăutând” o problemă. Și mai dureros e când în transportul public suntem îndemnați „Achitați-vă!”, când, de fapt, e necesar să achităm taxa de călătorie și nu pe noi însine. La școală nu se învață dicatezele (formele) verbelor: activă, reflexivă și pasivă? Totodată, subliniez: toate disciplinele școlare clasice sunt necesare. Nu au dreptate cei care susțin că nu trebuie să învețe funcțiile trigonometrice, teorema lui Pitagora, legile lui Newton sau legea lui Ohm. Nici nu-și dau seama cât de mult îi ajută toate luate împreună. Toate disciplinele i-au pregătit de viață. Geografia i-a făcut să-și găsească locul pe globul pământesc, iar astronomia – locul în Univers. Biologia îi învață cum se înmulțesc plantele, animalele, oamenii; fără a inventa discipline de tipul Deprinderi de viață. Însă o înțelegere deplină a acestor domenii nu o poti obține fără matematică, fizică, chimie. De rolul limbilor străine, sper, nu mai e necesar să vorbesc, că și de rolul istoriei.

În încheiere, atât copiilor, cât și maturilor le recomand să facă deosebire între „a învăță”, „a educa”, „a face morală” chiar dacă între acestea nu există un hotar bine determinat. De exemplu, dacă o mamă își învață fiica a coase un nasture, în opinia mea, aceasta este și învățătură, și educație.

Dragi copii, creșteți mari și grăbiți-vă încet. Nu uitați zicerea: să cazi în groapă te vor ajuta mulți, însă de ieșit va trebui să ieși tu singur.

**Iulia MALCOCI, profesoară,
doctor în științe fizico-matematice**

METAFORA FAVORITĂ A LUMII

Emiliana PROCOPOCIUC cl. a VI-a, LCI Prometeu-Protalent și Stefan MANTU, cl. a V-a, LT Spiru Haret, Chișinău. Împreună formează un cuplu de excepție pe ringul de dans la Clubul Codreanca, având în palmares mai multe premii la concursuri naționale și internaționale.

- De unde aveți pasiunea pentru dans?
- EP: La început, dansul a fost doar ca un sport, mai târziu însă, a devenit parte din mine.
- SM: De mic îmi doream să dansez.
- Cum vă struniți emoțiile atunci când simțiți că încă un pic și apucați podiumul de premiere?
- EP: E un amalgam de emoții: fericire, bucurie, mândrie...
- SM: Încerc să fiu calm și aștept cu nerăbdare.
- Legați prietenii la concursuri?
- EP, SM: Da, competițiile ne creeze, ne unesc, deoarece avem aceeași pasiune.
- Dansul vostru este o artă în doi. Ce presupune relația dintre parteneri?
- EP: Înțelegere, conexiune bună și armonie. Uneori ne înțelegem din priviri.
- SM: Trebuie să comunicăm, altfel nu putem evoluă.
- Care este genul de dans preferat de voi?
- EP, SM: Stilurile de dans latino și standard fac parte din carte de vizită a unui dansator. Preferăm latino, compozitiile lui ne par mai complexe.
- Cine se află în spatele succesului vostru? Cui căți vrea să mulțumiți?
- EP, SM: Antrenorilor și părintilor care ne înțeleg, ne încurajează și ne sunt alături.
- Care este cel mai mare vis al vostru?
- EP: Să pot dansa ca o adevarată campioană.
- SM: Să devinim cea mai bună pereche din lume.
- Scoala sau dansurile: ce are prioritate pentru voi?
- EP: Ambele, caut un echilibru.
- SM: Pasiunea pentru dans e mult mai puternică. Scoala e o necesitate.
- Unde vă zboără gândul când dansați?
- EP: Dansez cu pasiune și placere, bucurându-mă de fiecare clipă. Or, *dansul este metafora favorită a lumii* (Kristy Nilsson).
- SM: Mă găndesc cum am face mai bine ca emoțiile, trăirile noastre, dispoziția și ceea ce simțim noi să ajungă și la cei care urmăresc dansul nostru.

Pentru NOI – Iuliana BUNU

Rubrică susținută de Daniela CODREANU

CĂRȚILE COPILĂRIEI MELE. Vladimir Beșleagă. Chișinău: PRUT, 2021, 260 p.

În interviul publicat la rubrica *nimic altceva*, nr. 2, 2021 al revistei NOI, autorul Vladimir Beșleagă ne relatează despre numărul cărților la care a muncit cu dăruire în acea perioadă. Uite, dragă cititorule, că unul dintre titlurile menționate a văzut lumina tiparului și așteaptă să-i găsești un loc de cinste în biblioteca ta. Autorul, un cititor avizat, îți recomandă un îndreptar de lectură, ținând cont de cărțile care l-au marcat, referindu-se la valoarea formatoare a lecturilor în general, care „ne trasează destinul în viață”.

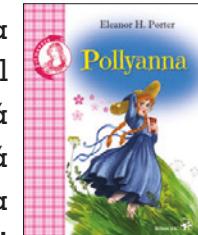
28 IUNIE 1940. Ocupația Basarabiei și a Bucovinei de Nord de către URSS reflectată în presa internațională. Selecție și traducere de Dorin Dușciac. Chișinău: Cartier, 2021, 520 p.

„Deși au trecut opt decenii din momentul anexării Basarabiei și nordului Bucovinei de către Uniunea Sovietică, cartea lui Dorin Dușciac e singulară în felul ei. Autorul nu se lansează în analiza textelor culese, n-o face pe „istoricul de meserie”, lăsând la latitudinea cititorului interpretarea informației. În lumea de azi, în care știința istorică s-a cam îndepărtat (pe alocuri nepermis de mult) de la prescripțiile lui Leopold von Ranke, avem nevoie și de astfel de cărți, de o «istorie neprelucrată», care îl face pe cititor să reflecteze, să cugete și să stabilească el însuși sentințele”. (Oleg Serebrian)

POLLYANNA. Eleanor H. Porter. Ilustrații: Cristi-na Nilova. Chișinău: ARC, 2021, 168 p.

Un roman bestseller în literatura pentru copii, un simbol al bucuriei și a speranței, care are în prim-plan o fetiță empatică, săritoare la nevoie și plină de viață, chiar dacă soarta nu i-a prea surâs. Rămâne orfană de ambii părinti și ajunge în grija mătușii Polly, o femeie morăcănoasă și înăcrită. La început copila se simte străină în casa acesteia, dar cu timpul, datorită felului ei blajin de a fi, o cucerește pe mătușa ei cu desăvârsire.

ÎNTINDERILE MATINALE

Atunci când sună alarma de dimineată, primul lucru pe care mulți dintre noi obișnuiesc să-l facă este să se întindă. De cele mai multe ori facem acest lucru fără să ne dăm seama, ca pe ceva firesc. Dacă nu obișnuiesc să faci acest lucru, află că acesta este un exercițiu destul de benefic pentru un bun început de zi. Când te trezești, nu sta ghemuit. Astfel, răsti să rămâi somnoroas timp îndelungat. Întinde mâinile și picioarele când încă ești în pat – cu cât te întinzi mai mult, cu atât vei fi mai fericit pe parcursul zilei. Oamele de știință ne îndeamnă să vedem gestul de a ne întinde nu doar dimineata, dar și pe parcursul zilei, ca pe o resetare a corpului. Simpla întindere a spotelui, a mâinilor, a gâtului sau picioarelor ajută sistemul nervos să mai primească o doză de energie, uneori atât de necesară pentru continuarea unor sarcini, mai ales atunci când suntem obosiți.

În timpul nopții, mușchii aproape că nu se mișcă deloc. Atunci când dormi mai mult sau într-o poziție neconfortabilă, te trezești cu mușchii întepeniți. Iată de ce, atunci când executăm întinderi, punem sângele în mișcare, care, la rândul său, hrănește mușchii cu substanțe nutritive și elimină substanțele nocive din ei. Ca rezultat, ne este mai ușor să ne aplecăm, să ridicăm greutăți, să ne întoarcem corpul și chiar să mergem mai repede. Mai mult decât atât, simțim un echilibru și o coordonare mai bună și ne alegem cu o stare interioară pozitivă.

Întinderile matinale sunt recomandate, în special, pe timpul iernii, când temperaturile joase nu ne lasă să părăsim ușor plăpumile calde. Mișcările usoare pe care le facem ne ajută nu doar să alungăm mai ușor somnul, dar și să ne încălzim.

Să nu uităm de postură. Poziția necorespunzătoare în bancă, purtarea greșită a ghiozdanului, statul pe timp îndelungat în fața calculatorului tind să ducă la o postură deficentă. În acest context, specialiștii vin să accentueze că tocmai rutina de a te întinde dimineata te ajută să ai postura corectă, pe care mulți și-o doresc.

Cu toate acestea, ai grija să te întinzi ușor, deoarece, dacă faci acest lucru într-un mod prea agresiv, vei cauza întinderea mușchilor sau a ligamentelor. Fă câteva exerciții de întindere timp de 30 de secunde, pentru a le da timp mușchilor tăi să se alungească, apoi relaxează-te și respiră normal.

Rubrici susținute de Valeria PRODAN

BEZELELE

Trăim frumoasa taină a sărbătorilor de iarnă, iar cuvântul-cheie al acestei perioade îl constituie deserturile. În copilărie, pentru mine cel mai deosebit și mai rafinat desert al iernii era bezeaua. La fel și acum, bezeaua a rămas un desert absolut delicios și ușor, mai ales că am deprins să îl gătesc acasă, împreună cu cei dragi.

Bezeaua este un produs de cofetărie asociat cu bucătăria franceză, elvețiană sau italiană. Dulce și foarte fină, bezeaua nu este altceva decât o spumă plină de bule de aer, având la bază doar două ingrediente – albușul de ou și zahărul. Bineînțeles, cu puțină imaginație, îi poti da acestui desert un plus de aromă, adăugând în el vanilie, scorțisoară, suc de lărmărie, fructe, coloranți alimentari.

Termenul de bezea vine de la franțuzescul *baiser*, adică *sărut*. În limba spaniolă vei întâlni acest preparat sub denumirea de *merengue*, în italiană, de *meringa*, și *meringue* în limba engleză.

Bezeaua poate fi servită simplă, alături de înghețată și diferite sosuri dulci de fructe, sau poate înfrumuseță diverse prăjituri, transformându-le în capodopere culinare. Prepararea lor este extrem de simplă. De obicei, fac bezele din patru albușuri, la care adaug un pahar de zahăr. Cu ajutorul mixerului bat ingredientele până obțin o spumă tare. Este important ca zahărul să se încorporeze treptat, câte o linguriță, pentru a reuși să se topească. Atunci când răstorn vasul, iar spuma nu se scurge, mă opresc din mixat. Pasul următor este coacerea bezelelor. Se tapetează o tavă cu hârtie de copt și, cu ajutorul unei linguri, se toarnă una câte una bezele. Se dau în cuptor și se lasă să se usuce timp de o oră și jumătate la foc mic, deoarece sunt extrem de delicate și se ard repe de. Desertul este gata când bezelele se desprind foarte ușor de pe foaia de copt, după ce au fost lăsate puțin să se răcească. Cât privește consistența, bezelele ar trebui să fie ușor crocante la exterior și fragede în interior.

Pentru a le proteja de umiditate, care le face moi, bezele trebuie depozitate în recipiente închise ermetic, la loc uscat. Astfel își păstrează prospetimea timp îndelungat.

FLOAREA DE LOTUS

Floarea de lotus este o plantă acvatică perenă care aparține familiei *Nelumbonaceae*. Mai este cunoscută sub denumirea de *Lotus sacru* sau *Lotus indian*. Asupra florii de lotus planează diverse mituri și legende. Planta a fost de-a lungul timpului considerată divină, una dintre creațiile mistice ale naturii, ce reprezintă puritatea minții și a sufletului. În religiile și culturile asiatiche, mai ales în budism și hinduism, lotusul este întruchiparea perfectiunii.

Când înflorescă, lotusul își aruncă semințele. Acest lucru a fost asociat în budism cu principiul cauzei și efectului. Mai precis, se crede că fiecare acțiune sau gând provoacă un efect, o reacție care poate fi trăită în această viață sau în cea viitoare.

Floarea de lotus ieșe la suprafața lacurilor, fără a fi atinsă de noroiul din adâncimea apei. Această calitate a florii este considerată a reprezenta spiritul pur, renașterea, frumusețea, transcendența și învierea.

Floarea de lotus este strâns

legată de hinduism, budism și practicile religioase din Egiptul antic. Pentru vechii egipteni floarea de lotus reprezinta, de asemenea, un simbol, lucru care se vede în picturile și sculpturile rămasse mărturie pe peretei temple-

lor și mormintelor. Cercetătorii consideră că egiptenii au văzut lotusul ca pe un simbol al renașterii, deoarece floarea se scufundă noaptea și ieșea din nou la lumină dimineață.

În hinduism, simbolistica lotusului este puțin diferită. Liderii religioși hinduși au privit floarea ca simbol al păcii și eternității.

În budism, semnificația florii de lotus are mai multe înțelesuri, unele dintre ele specifice acestei religii. Mai precis, lotusul budist reprezintă: răbdare, puritate, misticism, legătură spirituală, iubire și compasiune, vindecarea de suferință.

În literatura clasică a multor culturi asiatiche, floarea de lotus simbolizează eleganță, frumusețea, perfecțiunea, puritatea și harul, adesea asociate cu atracțiile feminine ideale.

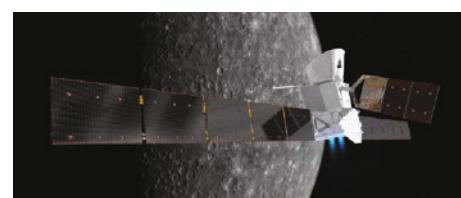
Floarea de lotus reprezintă un mister pentru știință, care nu poate explica propria sa caracteristică de respingere a microorganismelor și a particulelor de praf.

Astăzi lotusul rămâne unul dintre cele mai populare simboluri în bijuterii și modă. Este adesea folosit în pandative, inele, brățări și cercei sau pur și simplu păstrat ca talisman. Imaginea poate fi stilizată și reprezentată în mai multe moduri, inclusiv sub formă de floare deschisă sau mugur închis.

Lotusul este în principiu utilizat pentru a simboliza bucuria, armonia, pacea, puritatea și sinceritatea. Lotusul se ridică deasupra apei din lacuri și înflorescă creând o puternică senzație de armonie în mediul înconjurător.

PRIMELE IMAGINI CU MERCUR

Sonda spațială europeană BepiColombo a avut la sfârșitul lui septembrie curent prima „întâlnire” cu Mercur, cea mai ascunsă planetă a Sistemului Solar, în încercarea de a intra pe orbită ei. Bepi a trecut la 199 de kilometri de suprafața planetei, încainte de a se retrage din nou în adâncul spațiului. Misiunea a captat primele

imagini cu ajutorul camerelor de monitorizare.

După câteva ore de la zbor, a trimis imaginile alb-negru. ESA a transmis că imaginile prezintă emisfera nordică a planetei, iar printre caracteristici se află craterul Lermontov, cu diametrul de 166 de kilometri. Următorul survol al lui Bepi este programat pentru iunie 2023. În calendar sunt marcate septembrie și decembrie 2024 și ianuarie 2025, când sonda ar trebui să fie într-o orbită regulată pentru a începe operațiunile științifice complete în 2026.

Elementele european și japonez ale misiunii se vor separa odătă ce intră pe orbită planetei și vor avea roluri diferite. Mercury Planetary Orbiter (MPO) al Europei este conceput pentru a genera terenul lui Mercur, pentru a genera profili de nivel, a colecta informații despre structura și compozitia suprafeței planetei.

Mercury Magnetospheric Orbiter (MMO) al Japoniei are ca prioritate studierea câmpului magnetic al lui Mercur. Va ancheta comportamentul acestuia și interacțiunea lui cu „vântul solar”, cantitatea imensă de particule care e emisă de Soare.

LUCID. FĂRĂ COMPROMISURI

Inființată în 2007 în Newark (California, SUA), firma Lucid Motors este o în-treprindere americană cano-chineză, cu investiții consistente din partea Tsinghua Holdings (China). În fruntea start-upului e fostul inginer-șef de la Tesla, Peter Rawlinson, care astfel a formulat nișă automobilelor create: Lucid este pentru cei ce au în garaj Mercedes S-classe, cred în tehnologiile Tesla, dar nu doresc să schimbe confortul S-classe pentru un Tesla Model S. Cu alte cuvinte, compania se orientează la producerea automobilelor premium, fără compromisuri.

Și drept confirmare prezintă câteva modele superbe. Lucid Air, modelul de bază, cu motor electric lejer (72 kg) de 400 c.p. și autonomie de 400 km, prețul pentru piața americană, cu tot cu dotării, fiind de 52,5 mii de dolari. Lucid Turing și Grand Turing sunt dotate cu motoare de 620 c.p și, respectiv, 800 c.p., disponând de autonomie de 650 și 800 km corespunzător. Prețurile pentru aceste modele încep cu 80 de mii de dolari pentru primul și 140 de mii de dolari pentru celălalt.

Iar pentru cel mai exclusivist

model – Lucid Air Dream Edition – cumpărătorii fericiți ai celor 530 de exemplare, sunt bucuroși să achite câte 169 de mii de dolari. Prețul contează – motorul de 1111 c.p., baterii Liion de producție proprie, cu o autonomie de peste 800 km. Toate bateriile pot fi încărcate timp de 20 de minute pentru 480 km. Luxul acestuia include și autopilotul desăvârșit, asistat activ de 14 camere video, un lidar, patru radare, 12 senzori acustici. Planșa de bord reprezintă un monitor curbat de 86 cm cu cea mai mare rezoluție în

acest moment – 5K. În habitacului mai sunt trei monitoare. Accelerarea până la 96 km/oră în 2,5 secunde. Viteza este limitată la 270 km/oră, în timp ce pe circuitul din Ohio a avut cea mai mare viteză dintre electrocără – 376 km/oră.

Uzina, care se construiește în Casa Grande din Arizona (SUA), urmează să asigure producerea maximă a 130 de mii de automobile de toate modificările pe an, pe agendă fiind și un crossover.

Iurie SCUTARU

FEBRUARIE

70 de ani de la nașterea lui Ion DASCĂL, muzician, dirijor, acordeonist și profesor, Artist al Poporului din Republica Moldova (2 febr. 1952).

75 de ani de la nașterea lui Simion HĂMURARU, pictor, grafician și profesor (7 febr. 1947).

210 ani de la nașterea lui Charles DICKENS, scriitor englez, critic social, actor, umorist și satiric (7 febr. 1812 – 9 iun. 1870).

110 ani de la nașterea lui Andrei LUPAN, poet, publicist, dramaturg, traducător, alcătuitor, recenzent, membru titular al Academiei de Științe a Republicii Moldova (15 febr. 1912 – 24 aug. 1992).

75 de ani de la nașterea lui Valeriu RUDIC, specialist în domeniul microbiologiei, biotecnologiei și biomedicinei, doctor habilitat în biologie, profesor universitar, inventator, membru titular al Academiei de Științe a Republicii Moldova, savant (18 febr. 1947).

90 de ani de la nașterea lui Alexandru CIUBOTARU, biolog-botanist, specialist în domeniul embriologiei, citogeneticii și biotecnologiei vegetale, doctor habilitat în biologie, profesor universitar, membru al Academiei de Științe a Republicii Moldova (20 febr. 1932 – 26 apr. 2017).

220 de ani de la nașterea lui Victor HUGO, poet, romancier și dramaturg francez, teoretician al romanticismului din Franța sec. XIX (26 febr. 1802 – 22 mai 1885).

70 de ani de la nașterea lui Gheorghe DUCA, chimist, doctor habilitat în chimie, profesor universitar, fondator al școlii științifice *Chimia ecologiei*, academician, ex-președinte al Academiei de Științe a Republicii Moldova, membru de onoare al Academiei Române (29 febr. 1952).

230 de ani de la nașterea lui Giacomo ROSSINI, compozitor de operă din Italia (29 febr. 1792 – 13 nov. 1868).

cuvinte încrucișate

Rubrică susținută de Igor GROSU

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ORIZONTAL: 1. Vehicul cu trei roți. 2. Răzvrătit -

Tine via. 3. Salut roman – Pricepuți. 4. Respectă regulile – Calciu. 5. Șiretlic din partea dreaptă – Capabil. 6. Mânoși – Suprafață agricolă. 7. Rai! – Cu referință la păsări. 8. Șarpe mare din America de Sud. 9. Ori – Lan... răsturnat! – Alifie. 10. Strigăt – Pușcărie.

VERTICAL: 1. Conduce tractorul. 2. Indignare

– Usturoi. 3. Capătul Siberiei! – Ana Udrea Popa. 4. Exprimă o întrebare – Suprafață pe care se proiectează filme. 5. Pieptar – Elan. 6. Lipsită de dinamism. 7. Extins în lățime – Cândva, ajutorul chelnerului. 8. Vertical – Onofrei Neagu. 9. Părinte – Caracter tipografic gras. 10. Aici – Ioana Radu – A lucra pământul.

Răspunsurile corecte – nr. 11, 2021

cuvinte încrucișate

ORIZONTAL: 1. Duminicală. 2. El. Rarăsim. 3. Supărăt. Ne. 4. Acasă. As. 5. Sc. Stupi. 6. Antică. Brt. 7. Roabă. Oloj. 8. S.P. Ilicit. 9. Italică. Ac. 10. Tipete. Apă.

VERTICAL: 1. Desăvârșit.

2. Uluc. Nopți. 3. Pastă. A.P. 4. Irascibile. 5. Nară. Călit. 6. Ira. Sa. Ice. 7. Citat. Oca. 8. As. Subli. 9. Lin. Proțap. 10. Ametită. Ca.

trei variante – un răspuns

Cuvântul huidumă înseamnă: persoană corpolentă; matahală.

frământări de minte

Cu albastru-galben obținem culoarea verde.

Joseph FARQUHARSON (1846 –1935): ZI DE IARNĂ FĂRĂ BUCURIE

Pictor scotian, renumit pentru peisajele sale de iarnă cu zăpadă, reprezentând adesea zori sau amurg. S-a născut și a fost educat la Edinburgh. Tatăl său i-a permis să picteze doar sâmbăta, folosind cutia lui de vopsea. Când Joseph a împlinit vîrstă de 12 ani, Francis Farquharson i-a cumpărat fiului său primele sale vopsele și un an mai târziu a expus primul său tablou la Royal Scottish Academy.

Farquharson a studiat la Trustees Academy din Edinburgh în anii 1860. Prima sa expoziție la Academia Regală, Day's Dying Glow, a fost în 1873. A ocolit Edinburgh și Glasgow în favoarea Londrei, pentru a câștiga un public mai larg și clienți. Titlurile neobișnuite ale multor picturi ale lui Farquharson ies în evidență și sunt uneori lungi. Multe dintre ele au fost preluate din poezii de Burns, Milton, Shakespeare și Gray. Farquharson era patriot și foarte versat în literatura scoțiană. A murit la Finzean, Aberdeenshire, Scoția.

Alte lucrări: UN GALBEN APUS DE SOARE MURIND ÎN VEST, PORTRETUL UNEI DOAMNE, INTERIOR SCOȚIAN, VÂNZĂTORUL DE PORTOCALE, EGIPTEANUL.

DIN NUMĂRUL URMĂTOR:

poezie: Anatol GUGEL.

nimic altceva: De vorbă cu poetul Leo BORDEIANU.

cei șapte ani de-acasă: AZI E DESPRE BĂIEȚI.

lumea în cuvinte și expresii: CLIȘEELE ȘI ERORILE INTERNETULUI.

FONDATOR:
MINISTERUL CULTURII

NOI

Fondat 1930
Serie nouă 1990

Redactor-suf:
Valerie VOLONTIR

Iuliana ȘCHIRCĂ
secretar responsabil

Leo BORDEIANU
redactor de secție

Ianoș VRANCEAN
redactor artistic

Valentin GUȚU
stilizator

Lucia STEGARESCU
corector

Valeria PRODAN
operator

Alina BODROVA
contabil-șef

Sergiu FRUNZĂ
șofer

Comanda 6687
Formatul 60x90 1/2
Coli de tipar 5
Tiraj — 1250ex.

WE
(in Romanian Language)
Monthly magazine for
children and teenagers

ADRESA REDACȚIEI:
Revista NOI,
str. Al. Pușkin 22,
MD - 2012 mun. Chișinău
Telefoane:
022 23 31 91; 022 23 37 25;
022 23 36 45; 022 22 22 45
Fax: 022 23 31 91
E-mail: revistanoi1930@yahoo.com
Facebook.com/ Revista NOI
www.revistanoi.md

Revista este tipărită
la Tipografia Centrală

Înregistrată la Camera Înregistrării
de Stat pe 11.08.2008
cu nr. 1003600012713

Vă rugăm să indicați la sfârșitul
textelor, pe versoul desenelor și foto-
grafilor, prenumele, numele, vîrstă,
clasa în care învățați, adresa com-
pletă, numărul de telefon.

Indice 31239
Post-restant 34239
Prețul 20 lei

22001 >

9 771857 079808 >

ÎN AJUNUL BOBOȚEZEI (Scăldătoarea Schitului Maicii Domnului, Orheiul Vechi)

Valerie VOLONTIR